LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

Europos LIETUVIS

Nr. 28(619). 1960. VII. 13 Londonas, 1960 metų, liepos mėn., 13 d. XIV metai

TAIKAUS SUGYVENIMO PRAKTIKA

(E) JAV prezidentas Eisenhoweris po su sprogusios Paryžiaus konferencijos pagal naują planą keliavo po Aziją. Chruščiovui atšaukus pakvietimą lankytis Sovietų Sąjungoje, pasikeitė Eisenhowerio kelionės maršrutas. Iškritus Maskvai, liko aplankyti Filipinus, Formozą, Korėją, Japoniją. Eisenhoweriui kelionės dar nepradėjus, Japonijos sostinėje prasidėjo ir nuolat intensyvėjo masinės demonstracijos ir prieš jo vizitą, ir prieš naujai sudarytąjį JAV-Japonijos savitarpio saugumo paktą, ir prieš dabartinį Japonijos premjerą Kiši.

Buvo visai aišku ,kad už to viso bruzdėjimo slypi komunistiniai kiršintojai. Jie pasinaudojo kai kuriais japonų vidaus politikos priešingumais ir demonstracijas sostinėje pavertė ko ne į pilietinį karą. Išaiškintas toks būdingas dalykas: demonstrantai gaudavo iš neaiškių šaltinių „dienpinigius", maždaug 5-10 DM už kiekvieną demonstruotąją dieną. Iš apie 90 milijonų japonų demonstracijoje Tokio mieste dalyvavo, palyginti, tik mažas gyventojų nuošimtis, bet jo užteko paversti demonstracijoms kruvinais susirėmimais. Priėjo iki to, kad premjeras Kiši buvo priverstas pranešti prez. Eisenhoweriui, jog esamomis sąlygomis jo atvykimas į Tokio būtų rizikingas. Eisenhoweris tuo metu buvo Filipinuose entuziastiškai sveikinamas. Iš čia skrido į Formozą, po to į Korėją, kur jį taip pat priėmė didelių palankumu. Japonijoje, žinoma, nebeteko lankytis.

Maskvos propagandininkai prezidento Eisenhowerio negalėjimą vykti į Japoniją panaudojo savai kampanijai prieš Vašingtoną, nutylėdami faktą, kad Japonijos gyventojų dauguma, šiaip ar taip, yra vyriausybės pusėje ir už gerus santykius su Amerika. Be to, nė tos kruvinos demonstracijos nesukliudė Amerikos - Japonijos karinio pakto ratifikavimo ir įsigaliojimo. Sutartis ratifikuota ir Japonijoje ir Amerikoje. Ratifikacijos dokumentais pasikeista birželio 23 d. Maskvos ir Pekingo pastangos paraližuoti tą „rakštį" Sovietų Sąjungos ir R. Kinijos pašonėje nepavyko. Abu šie režimai ir toliau jaus amerikiečių bazių Japonijoje grėsmę.

Dar ir kitas pastarųjų laikų reiškinys gali turėti įtakos į Sovietų Sąjungos pozicijas Azijoje ir apskritai pasaulio politikoje. Tai reiškinys, kuris ir pavergtųjų Rytų Europos tautų reikalui gali turėti reikšmės. Vis labiau ima ryškėti, jei ne ideologiniai, tai bent politinės praktikos ir strategijos priešingumai tarp Sovietų Sąjungos ir Raud. Kinijos vadovybės. Chruščiovo puoselėjama koegzistencijos su Vakarais politika Kinijos komunistų vaduose neranda pritarimo. Jie tiesiai ir pakartotinai teigė: negali būti jokios koegzistencijos su kapitalistiniu pasauliu, karas neišvengiamas. Jam reikia ruoštis, o ne koegzistencijai. Maskva tačiau tokiai pažiūrai griežtai priešinasi. „Pravda" jau keletą kartų pareiškė, kad „esamomis sąlygomis" karas nėra neišvengiamas. „Dabartyje" esąs galimas taikus sugyvenimas tarp skirtingų sistemų valstybių. Rumunų komunistų partijos suvažiavime Chruščiovas dar griežčiau prasitarė. Girdi, išskaityti iš senų Lenino citatų, kad karas su kapitalistiniu pasauliu neišvengiamas, būtų panašu į mažą vaiką, besimokantį abėcėlės. Kiniečių tiesiai jis neminėjo, bet visiems buvo aišku, kad čia turimas galvoje Pekingas.

Apdairesni Vakarų komentatoriai vis dėl to įspėja tokius Maskvos pareiškimus priimti didžiausiu atsargumu. Maskva tik „dabartinėmis sąlygomis" atsisako karo, ne visiems laikams.

Tačiau nėra abejonės, kad esamieji priešingumai tarp Sovietų Sąjungos ir Raud. Kinijos silpnina raudonojo pasaulio veiksmingumą ir eina laisvajam pasauliui į naudą. Bet kartu tai gali būti reikšminga ir būsimiems sprendimams Rytų Europoje.

Jei pridėti, kad ir pačioje Sovietų Sąjungoje ir jos satelituose niekas dar nėra „galutinai" nusistovėję, gaunamas įspūdis, kad „visko dar galima laukti".

Kaip tik pastarosiomis dienomis buv. JAV ambasadorius Maskvoje istorikas G. Kennan Kultūrinės laisvės kongrese Berlyne pareiškė, kad Vakarai daro klaidą manydami, jog Rytų Europoje visa liks ilgam taip, kaip dabar, ir kad Sovietų Sąjunga pastoviai galės išlaikyti savo rankose Rytų Europos kraštus. Tai yra realisto žodžiai. Kennan anksčiau buvo kaip tik vienas tų, kurie pasisakydavo už vadinamąsias „suneutralintas" zonas Europoje. Dabar jis jau yra įsitikinęs sovietinio pasaulio nepastovumu ir įsakmiai ragina Vakarų pasaulį ir ypač Vakarų Europą pasitikėti daugiau savim ir stiprinti savo pajėgas.

Afrikos žemynas tebegyvena nauju nepriklausomų valstybių steigimo įkarščiu. Birželio 20 d. pasiskelbė nepriklausoma Mali respublika (Senegalo ir prancūzų Sudano dalies sąjunga). Gavo nepriklausomybę ir buvusi belgų kolonija Kongo, taip pat prancūzų valdomas Madagaskaras, neminint kelių kitų Afrikos tautų, kurios taip pat „laukia savo eilės" pasidaryti nepriklausomomis.

Pabaltiečių tautos sveikina Afrikos negrų tautas, kurioms taip gerai sekasi gauti nepriklausomybes (su Vakarų ir Rytų valstybių palaiminimu). Bet „laukia savo eilės" ir Pabaltijo tautos. Kiek ilgai mums dar teks laukti?

Kiek blogiau su nepriklausomybės gavimu sekasi Alžyrui, kur jau eilę metų vyksta sukilimas prieš prancūzų valdžią. Bet ir čia pastaruoju laiku susidarė naujas įvykių eigos etapas. Alžyro sukilėlių vyriausybė sutiko derėtis su Paryžium tiesiogiai ir priėmė de Gaulle pasiūlymą ta kryptimi. Derybų įgaliotinis iš Alžyro sukilėlių štabo birželio 23 d. jau atvyko į Prancūziją. Sukilėliai, žinoma, nori pirmoje eilėje derėtis dėl Alžyro nepriklausomybės, tuo tarpu de Gaulle tik dėl karo paliaubų, paliekant valstybinio statuso reikalą išspręsti Alžyro liaudies balsavimui. Prancūzijos dešinieji iš viso yra priešingi atskirti Alžyrui nuo Prancūzijos ir derybas su sukilėliais vadina Prancūzijos išparceliavimo derybomis.

IŠ PET VEIKLOS

(E) Pavergtųjų Europos Tautų Seimo centre New Yorke dabar svarstoma tarptautinė padėtis, iširus viršūnių konferencijai. Aptariami artimiausi PET žygiai. Stropiai ruošiamasi šiems įvykiams: 1) Laisvės dienai Amerikoje, 2) „Pavergtųjų tautų savaitė" bus minima liepos antroje pusėje. Tikimasi gauti naują JAV prezidento proklamaciją, 3) Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos sesija šiemet prasidės apie rugsėjo mėnesio vidurį. Tąja proga bus daromi žygiai vienu ar kitu būdu kelti pavergtųjų valstybių bylą, 4) Apie rugsėjo 20 d. numatyta pradėti PET Seimo pilnaties sesiją, 5) PET Seimo sesija Europoje eventualiai įvyks Romoje š.m. rudenį. Kaip žinoma, Romoje šiemet įvyks ir Pasaulinė Olimpiada.

100 DEMONSTRACIJŲ UŽ LAISVĘ

(E) Ryšium su Vokietijos sovietinės zonos gyventojų sukilimu (1953 m. birželio 17 d.) šiemet Vak. Berlyne ir Vak. Vokietijoje įvyko apie šimtas centrinių ir lokalinių parengimų. Centriniai parengimai įvyko Vak. Berlyne, kur vienu metu už laisvę demonstravo 80.000 asmenų, ir Fed. Vokietijos parlamento rūmuose Bonnoje. Tūkstančiai jaunuolių atliko demonstracinį bėgimą iš įvairių Vokietijos vietovių iki sovietinės zonos demarkacijos linijos. Eilėje prakalbų, kurios buvo pasakytos tuose minėjimuose, vienu kitu atveju buvo prisiminta ir tautų už geležinės uždangos likimas.

Kelionių į Sovietų Sąjungą suvaržymai

(E) Sovietinio kelionių biuro „Inturist" pirmininkas Ankudinovas Maskvoje pranešė, kad turistams iš Vakarų Vokietijos ir JAV bus taikomi suvaržymai, kokie esą taikomi sovietų turistams, vysktantiems į minėtuosius kraštus.

MINĖJIMŲ BANGA ŠIAPUS IR ANAPUS ATLANTO

(E) Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų pavergimo dvidešimtmetis paminėtas ar dar bus minimas ir kitur. Amerikoje pabaltiečių manifestacijos vyko daugelyje vietovių. Panašiai ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose, kur tik yra didesni lietuvių, latvių, estų susibūrimai.

Baltų Tarybai susitarus su pabaltiečių krašto valdybomis (centro komitetais), ruošiama visa eilė minėjimų ir Vak. Vokietijoje. Birželio 25-26 dienomis estai suruošė didelį minėjimą su plačia programa Geislingene (Wuerttemberge).

Į minėjimą Liubeke, kuris vyko tomis pat dienomis, iš Švedijos buvo atvykęs estų choras iš 70 asmenų.

Liepos 5 d. Bonnoje įvyko spaudos konferencija, kurioje taip pat svarstyti Pabaltijo tautų reikalai ryšium su sovietinės agresijos dvidešimtmečiu.

Vis dar atbėga tūkstančiai kas savaitę

(E) Nuo birželio 11 iki 17 dienos iš Vokietijos sovietinės zonos į Vak. Berlyną ir į Vak. Vokietiją atbėgo 3609 asmens. Nors tai yra kiek mažiau, kaip savaitę prieš tai (kai atbėgo apie 4700), vis dėlto yra pažymėtinas reiškinys, kad kas savaitę iš komunistinio režimo atbėga tūkstančiai žmonių, nebegalinčių ir nebenorinčių po tuo režimu gyventi.

(E) **Čekoslovakijos studentai skundžiasi**, kad tenka dirbti be atlyginimo. Laikraštyje „Mlada Fronta" rašoma, kad už vasaros atostogų metu atliktus darbus elektrotechnikos įmonėse studentams nėra mokamas atlyginimas. Viename laiške studentai skundžiasi: „Mes esame nustebinti, kad už produktyvų mūsų darbą mums nėra mokamas joks atlyginimas".

Vakarai anuomet nesutiko parduoti Pabaltijo

(E) RIAS radijo (Berlyne) komentatorius Friedriech Noppert birželio 16 d. transliacijoje, kuri buvo dar ir pakartota, su simpatija pabaltiečių tautoms paminėjo tų tautų pavergimo dvidešimties metų sukaktį.

Įžangoje pabrėžė, kad toji sukaktis supuola ir su Vokietijos sovietinės zonos ir Rytų Berlyno sukilimo 7 metų sukaktim. Esą svarbu atsiminti saitus tarp tų dviejų sukakčių. Nebūtų gera minėti vokiečių birželio 17 dienos įvykius, neprisiminus ir Pabaltijo tautų likimo.

Komentatorius priminė, kad kai kurios Pabaltijo pavergimo smulkmenos paaiškėjo tik po karo. „Tik po karo patyrėme, kad Vakarų aliantų derybos su Maskva prieš pat karą nutrūko dėl to, kad Vakarų valstybės nesutiko su Stalino reikalavimu perleisti jam Pabaltijo kraštus. Bet čia pat atsirado kitas agresorius, kuris sutiko tąją kainą Maskvai mokėti — Hitleris".

Pasidalijant Pabaltijo kraštais, vienas agresorius kitu nepasitikėjo. Kaip žinoma, pirmuoju slaptu susitarimu tarp Ribbentropo ir Molotovo Latvija ir Estija turėjo tekti Sovietų Sąjungai, o Lietuva pereiti Vokietijos įtakos sferon. Antruoju slaptu susitarimu ir Lietuva atiteko Sovietų Sąjungai. Komentatoriaus pastebėjimu, esą būdinga, kad Stalinas, kai Hitleris taip greit ir taip lengvai sutiko ir Lietuvą Maskvai atiduoti, pasakęs: „Tas jo sutikimas reiškia karą". Tas spėjimas už metų ir išsipildė. Toks tokį pažino.

Tas pats Molotovas, kuris jau rugpiūčio ir rugsėjo mėnesiais pats buvo pasirašęs slaptus susitarimus Pabaltijui pasiglemžti ir žinodamas Kremliaus planus, nesidrovėjo sovietų aukščiausioje taryboje pareikšti, kad visos kalbos apie būsimąją kraštų sovietizaciją esąs tik šmeižtas. Sovietai nė ne maną į tų kraštų vidaus reikalus kištis. Tačiau netrukus Pabaltijo kraštai buvo okupuoti, su jų tautomis buvo elgiamasi negirdėtu žiaurumu. Bet Chruščiovas nė žodeliu nėra pasmerkęs tų Stalino veiksmų. Pabaltijo likimas esąs ne tik įspėjimas Vakarams, bet ir raginimas daryti tam tikras išvadas.

OKUPUOTOS LIETUVOS PREKYBINIAI RYŠIAI SU UŽSIENIU

(E) Visa Lietuvos užsienio prekyba yra Maskvos rankose. Pagal Maskvos direktyvas, Lietuvos importo ir eksporto prekyba daugiausia vedama su Čekoslovakija. Iš to krašto į Lietuvą buvo įvežta motociklų, jų atsarginių dalių, statybinės medžiagos, muzikos instrumentų, avalynės, drabužių, audinių, baldų ir mašinų. Iš Lietuvos buvo eksportuojama Čekoslovakijon daugiausia sviestas ir bekonas, taip pat ir kitų žemės ūkio produktų. Iš Rytų Vokietijos buvo įvežta muzikos instrumentų, kaip akordeonuai, pianinai, taip pat drabužių bei trikotažo dirbinių. Drabužių ir kitų prekių taip pat gaunama iš Vengrijos. Prekyba vyksta ir su Lenkija, Albanija, Kinija ir kitomis komunistinėmis šalimis. Lietuva gauna avalynę ir iš Italijos, Švedijos bei Norvegijos, audinių iš Japonijos ir Italijos, padangas bei vandentiekio vamzdžius iš Švedijos, viršutinį nailono trikotažą ir elastines kojines iš Australijos. Iš Lietuvos eksportuojama į JAV ir Belgiją uogienės, į Vak. Vokietiją šaldyta žuvis ir marinuoti grybai, į Švediją gyvi vėžiai, vaisių sultys, šviežios uogos ir grybai. Šiemet pirmą kartą durpių kraikas bus eksportuojamas į JAV. (Jau prieš karą buvo pastatyta įmonė eksportiniam kraikui paruošti). Pagal sovietinius šaltinius, šiais metais iš Lietuvos į užsienį bus išvežta prekių už 300 milijonų rublių. Turint galvoje, kad Lietuvos biudžetas siekia mažiau kaip 4.4 milijardus rublių, toji eksporto suma yra, palyginti, maža.

PASAULYJE

— D. Britanijoje atpginami telefoniniai pasikalbėjimai.

— Prezidento kviečiami, pavasarį į Italiją vyksta D. Britanijos karalienė ir Edinburgo kunigaikštis.

— Prancūzijos vyriausybė paruošė įstatymą, kuris įgalins tvarkyti socialines blogybes — alkoholizmą, prostituciją ir kt.

— Kai Klagenfurte, Austrijoje, Chruščiovo susirinkusi sveikinti minia pralaužė policijos eiles, policija sugriebė vieną tų entuziastų, kuris pasirodė besąs rusų saugumo valdininkas...

— Ghanos prezidentas Dr. Nkrumah pakviestas aplankyti Kiniją.

— Australijoje pavogtas 8 metų berniukas tėvams, kurie loterijoje laimėjo 100.000 australiškų svarų (vagis reikalauja 25.000 svarų).

— Dr. Barbora Moore atliko savo 3.307 mylių kelionę per Ameriką pėsčiomis, o rudenį. atliks 400 mylių kelionę Australijoje.

— Už lenktynių arklių svaiginimą D. Britanijoje suimti 5 asmenys.

— Visuotiniai rinkimai Kipro saloje bus liepos 31 d.

„TEGU LEIDŽIA APSISPRĘSTI VISOMS TAUTOMS"

(E) Vakarų Vokietijos radijo stotys birželio 17 d. visos pertransliavo Bonnoje, parlamento rūmuose, vykusį iškilmingą aktą ryšium su „Birželio 17" sukaktim. Vicekancleris prof. Ehrhardas savo prakalboje pabrėžė kiekvienos tautos teisę pačiai apsispręsti. Sovietų Sąjungos vadai ne kartą prasitarią apie tautų apsisprendimo teisę, bet nesuteikia tos teisės tautoms, esančiom jos valdžioje.

Vengrijos jaunimas „savanoriškai" eina darbo stovyklon

(E) Vengrijos universitetuose, aukštosiose ir vidurinėse mokyklose vyksta pasirašymas sutarčių, pagal kurias jaunimas įsipareigoja vasaros atotogų metu dirbti prie pelkių sausinimo ir kanalų tiesimo darbų. Vasaros darbų stovyklose šiemet dirbs 25.000 jaunuolių. Davusieji parašą jaunuoliai gauna iš jaunimo organizacijos gražiai papuoštą sutarties lapą...

Sovietiškas „narsumas"

(E) Vilniaus „Tiesos" 128 nr. rašoma, kad už drąsą ir narsumą, sulaikant Amerikos lakūną, nusileidusį parašiutu Sverdlovske, Sovietų Sąjungos Aukščiausios tarybos prezidiumas apdovanojo medaliais pensininką Piotrą Asabiną, kolchozo šoferį Vladimirą Surimą, sandėlininką Anotolių Čereminsiną ir kolchozo šoferį Leonidą Čuižakiną.

Kaip tvarkomasi kolchozuose

(E) „Tiesos" 134 nr. rašoma apie tai, kaip kai kuriuose Rokiškio rajono kolchozuose tvarkoma atskaitomybė. Karvių melžėjos, atėjusios į kolchozo „Pirmyn" kontorą, teiraujasi, kiek jos, pasibaigus ketvirčiui, yra uždirbusios. Bet apyskaitininkė pareiškė: „Negaliu pasakyti, moterys... nežinau". Ir melžėjos iki šiol nežino, nei kiek kiekviena iš jų primelžė, nei kiek uždirbo. Nustebo jos ir išgirdusios, kad kolchozas su kitu kolchozu lenktyniaująs. „Pilies" kolchoze kiaulių šėrikė nežinanti, nei kiek bekonų turi per metus nupenėti, nei kiek jau nupenėjo, nei ką gaus už savo darbą...

Rusų kalbos vasaros kursai mokytojams

(E) Birželio 15 d. Vilniuje prasidėjo 1 mėnesio kursai bendrojo lavinimo mokyklų rusų ir užsienio kalbų mokytojams. Mokytojų kvalifikacijai kelti vasaros kursai įvyks 24-se Lietuvos vietose. Šią vasarą Mokytojų tobulinimosi institute žinias gilinsią apie 3000 mokytojų.

Septynios DIENOS

A. BEVANAS MIRĖ

Liepos 6 d. po ilgesnės ligos mirė Britų Darbo partijos vadovo pavaduotojas parlamente Aneurin Bevan, 62 m. amžiaus.

Kai Darbo partija buvo valdžioje, jis buvo sveikatos ministeriu, vėliau darbo ministeriu.

Už kairumą kuriam laikui buvo išmestas iš partijos. Buvo geras kalbėtojas ir kovotojas.

KUBOS KLAUSIMAS

Kai amerikiečių ir britų valyklos Kuboje atsisakė valyti skystąjį kurą, Castro vyriausybė nusavino valyklas ir laikinai sudarė tokią padėtį, kad net lėktuvai nebegali skristi.

Rusai dabar paskubom gabena tanklaiviais skystojo kuro žaliavą ir stengiasi padėti Kubai.

Amerika, atsilygindama už valyklų nusavinimą, sumažino cukraus įsivežimą iš Kubos, tuo suduodama nemažą smūgį šio komunistėjančio krašto ekonomijai. Bet vis dėlto Amerika dar turi daug turto Kuboje, ir jo nusavinimas sukeltų didesnį įtempimą. Tai turėdamas galvoje, Chruščiovas pareiškė, kad jo rusiškos raketos pasieks Ameriką, jei ši bandytų kištis į Kubos reikalus.

MUŠTYNĖS PARLAMENTE

Romoje prasidėjusios muštynės tarp komunistų ir neofašistų demonstrantų persimetė ir į Italijos parlamentą.

Buvo areštuota apie 600 demonstrantų ir 4 parlamento nariai komunistai.

Šiaurės Italijoje taip pat vyksta riaušės, net susišaudymai su policija.

NETIESIOGINIS ĮSPĖJIMAS

Apkeliavęs Austriją, Chruščiovas, be kita ko, pareiškė, kad šio krašto pasienyje, Italijoje, yra svetimo krašto (amerikiečių) karinės bazės su raketų įrengimais. Austrija turinti tuo susirūpint.

ATGYJA MAU-MAU

Kenijoje, britų Afrikos kolonijoje, suimta keliolika gyventojų, kurie įtariami priėmę Mau-Mau teroristinės organizacijos priesaiką.

Policija medžioja toliau ir tikisi suimti dar apie 100.

LAUKIA GALO

Benzon, Arizonos valstija Amerikoje, rūsiuose lindi apie 100 vyrų, moterų ir vaikų, religinės sektos narių, kurie iki praeito sekmadienio laukė Amerikos sunaikinimo.

RUSŲ RAKETOS

Ramiajame vandenyne rusai išbandė naujas tolimo skridimo raketas.

Tasso pranešimu, raketos esančios taikliios.

INDIJOS PLANAI

Indija jau yra sudariusi savo antrojo penkmečio planą, kurio vykdymas pareikalaus 102.000 milijonų rupijų (apie 7.650 milijonus svarų).

Pagal tą planą 1966 m. Indija tikisi pasiekti: padidinti pajamas 30 proc., grūdų derlių iš 70 milijonų tonų pakelti iki 105, plieno pagaminti 10.200.000 tonų, anglies gamybą pakelti iš 60 mil. tonų iki 97 mil. tonų, padvigubinti elektros energijos kiekį, įdarbinti 13.500.000 naujų asmenų, duoti teisę nemokamai lankyti mokyklą 6-11 amžiaus vaikams, aprūpinti švariu vandeniu ir keliais 500.000 Indijos kaimų.

INDIJOS GYVENTOJAI

Indijos vyriausybės centrinis statistikos biuras pateikia duomenis, kaip, tikimasi, daugės krašte gyventojų.

1960 m. Indija turi 420 mil. gyventojų, 1961 m. turės 431 mil., 1965 m. — 480 mil., 1971 m. — 528 mil., o 1976 — 568 mil.

STUDENTAS — ŠNIPAS

Olandų teisingumo ministeris nutarė išsiųsti iš krašto rusą studentą Piotr Smirnovą, kuris buvo laikomas kalėjime, apkaltintas šnipinėjimu.

50 ŽVAIGŽDŽIŲ

Švenčiant Liepos ketvirtąją, nepriklausomybės dieną, Amerikoje vėliavos turėjo jau 50 žvaigždžių.

Penkiasdešimtoji žvaigždė yra Havajų.

PANAŠUS ATSITIKIMAS

Chruščiovui važinėjant po Austriją, užaustro ištekėjusi rusė Ecker kreipėsi į Chruščiovo žmoną, prašydama užtarti ją, kad jai būtų leista dar kartą nuvažiuoti į Kijevą aplankyti tėvų.

Chruščiovo žmona patarė jai kreiptis į konsulatą. Ji atsakė, kad konsulatas jai nedaduoda vizos. Tuomet mielaširdingą mostą parodė Chruščiovo duktė Elena. Ji tarė:

— Žiūrėk, tėvai, ši moteriškė turėtų gauti leidimą.

Tėvas pažadėjo.

KIPRO REIKALAS SUTVARKYTAS

Ilgai užtrukusieji pasitarimai dėl karinių bazių britams Kipro saloje pagaliau baigti visuotiniu sutarimu.

Tokio sutarimo pasiekus, rugpiūčio mėn. Kipro sala bus paskelbta nepriklausoma.

SĄMYŠIS KONGE

Į sostinę Leopoldvillę buvo pradėjusi iš visur žygiuoti vietinė kariuomenė, reikalaudama pašalinti dar likusius baltuosius.

Kai kur kariai šaudo baltuosius.

Belgija paskubom atsiuntė savo karinių dalinių tvarkai atstatyti, įspėdama naujosios respublikos valdžią pajėgiau tvarkytis.

FABIJONO NEVERAVIČIAUS SUKAKTYS

Šiais metais Fabijonas Neveravičius susilaukė dvigubos sukakties: jam, fiziniam žmogui, sukako 60 metų, o 25 metai, kai jis, tūlą laiką atsidėjęs tik plunksnos darbui, sukūrė pats ar pavyzdingai, literatūriškai, ne amatininkiškai išvertė visą eilę literatūrinių darbų. Nors toli gražu ne visus tuos dvidešimt penkeris metus jis galėjo paskirti plunksnos darbui, greičiau iš jų tik keleris pirmuosius, o paskui vis tarpais, priešokiais, nuo kitur atitrūkdamas, bet jo knygos vis dėlto sudaro jau visą gražią lentyną. Galėtumėm tik pasvajoti, ką būtumėm iš jo gavę, jei ne tie karai, okupacijos, jų pasėkoje trankymasis po svetimus kraštus ir tokie darbai ir rūpesčiai, kokių iš žmogaus pareikalauja tos nenormalios sąlygos, ypač iš inteligento žmogaus, kuris tiesiog nemoka ir nesugeba užsidaryti tarp keturių sienų! Ypač daug svetur išgyventųjų metų Fabijonas yra skyręs viskam, tik ne plunksnos darbui ir juo labiau ne kūrybai. Kiti darbai buvo reikalingesni jo, ir dėl to save, kaip rašytoją, jis turėjo užmiršti.

Fabijonas karinėj uniformoj

Taip, į literatūrą Neveravičius atėjo iš lietuviškosios kariuomenės.

Šis atkaklus žemaitis gimė 1900 m. liepos 6 d. Raseinių apskr., Nemakščių valsč., Pužų vienkiemyje. Pradžios mokslą įsigijo namie, o gimnaziją buvo pradėjęs lankyti Šiauliuose. Kai užklupo pirmasis pasaulinis karas, jis atsidūrė Rusijoje ir ten baigė Rževo gimnaziją.

Į Lietuvą grįžo turėdamas 19 metų amžiaus, kaip tik tada, kai ji ryžosi pradėti nepriklausomą gyvenimą. Reikėjo kraštą ginti, nes visuose kraštuose žvangėjo ginklai, ir dėl to Fabijonas tų pat 1919 m. pavasarį įstojo į pradėtąją organizuoti Lietuvos kariuomenę — į I Gusarų pulką. 1920 m. sausio mėn. perkeliamas į Karo Mokyklą. 1920 m. spalio 17 d. baigia anuomet trumpesnį Karo Mokyklos kursą ir paliekamas joje kadro karininku.

Nevisišku pilnamečiu pradėjęs karininko karjerą, jis vien Karo Mokykloje išbūna apie 11 metų (1920-1931), pradėjęs čia darbą eidamas jaunesniojo karininko pareigomis ir išsitarnavęs iki kuopos vado batalijono vado teisėmis. 1931 m. perkeliamas į 4 pėst. pulką, o 1934 m. pasitraukia iš kariuomenės jau iš 5 pėstininkų pulko, tuo baigdamas vieną kelią ir pasirinkdamas visiškai kitą — literatūrą.

Kariuomenėje išbūtieji metai jam neprėjo tuščiomis, vien tik atliekant pareigų rutiną. 1923 metais jaunasis karininkas Fabijonas Neveravičius dalyvauja Klaipėdos atvadavime. Gilindamas savo specialybės studijas, 1924 m. jis įstoja į Aukštuosius Vytauto Didžiojo Karininkų Kursus, kuriuos baigia 1925 m. Siekdamas platesnių akiračių, lanko dar ir Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos - Filosofijos Fakulteto Filosofijos skyrių.

Literatūroje, kaip ir uniformoje: aukštas ir tiesus

Fabijono Neveravičiaus didžioji ypatybė yra ta: jei jau kur dirbti, tai visa širdimi, ne tarp paskutiniųjų, ne tarp tų, kurie sėdi, žiūri, klausosi, bet vis tarp pirmųjų, tarp vežančiųjų, traukiančiųjų vežimą, vis tiek, ar tas darbas būtų kariuomenėje, ar visuomenėje, kurioje nors organizacijoje, ar literatūroje. Taigi iš kariuomenės jis išeina ne tik išsimokslinęs, plataus akiračio ir tvirto būdo kapitonas, bet ir ratuotas: išsineša uždarbį — Klaipėdos Atvadavimo medalį, nepriklausomybės medalį, Didžiojo Kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordiną, o taip pat jau ir plunksnos darbo patyrimą, nes ir kariuomenėje būdamas jis jau rašinėjo specialiajai karinei spaudai karo pedagogikos ir psichologijos klausimais.

O tais 1934 metais, kai palieka kariuomenę, F. Neveravičiaus gyvenime įvyksta didelis lūžis. Padėjęs karininko uniformą, Fabijonas, neišgyvenęs vadinamojo literatūrinių bandymų laikotarpio, įprasta beveik kiekvienam rašytojui, jau pirmaisiais savo darbais ateina į mūsų kūrėjų eiles visiškai subrendęs novelistas ir romanistas. Literatūrinė kritika pasitinka jį labai palankiai jau su pačiais pirmaisiais darbais, tarytum jis savo pirmųjų bandymų metą būtų praleidęs kažkur kitur, o į mūsų literatūrą atnešęs jau iš pradžių tiesiog tik brandų derlių, grynus kviečius.

Nuostabiausia, kad F. Neveravičiaus kūrybinio darbo pats didysis derlius apima beveik išimtinai 1935-1939 metų laikotarpį. Okupacijos, karo audros, iš pradžių atbloškusios jį į Vokietiją, o 1947 m. į D. Britaniją, iš viso buvo nedėkingas laikas kūrybai. Jei kada ir buvo šen ar ten menkutėlės sąlygos, tai tuo metu ir kitiems darbams reikėjo žmonių, ir tie kiti darbai dažnai atėmė Fabijoną iš literatūros. Jeigu kada ir paimama plunksna į rankas, vis vogčiomis nuo kitų darbų ir pareigų, bet ir tas vogčių darbas, kad ir ne toks gausus, kritikų tarpe ginčus sukelia tik dėl idėjų, pažiūrų, įsitikinimų, kurių jis neslepia, bet ne dėl rašytojo literatūrinio pajėgumo.

Pirmasis savas derlius

Pirmasis F. Neveravičiaus kūrinys yra 1935 m. „Sakalo" išleistasis visuomeninis romanas „Dienos ir naktys". 1936 m. „Lietuvos Aide" atkarpa praleistas ir tais pat metais „Pažangos" dviem tomais išleistas antrasis romanas — „Blaškomos liepsnos" (perredaguotą šio romano laidą pakartojo dabar Nidos Knygų Klubas). Tai istorinis romanas, vaizduojąs Lietuvos - Lenkijos valstybės padalijimų laikotarpį 1772-95 metais. Kritika tiek pirmąją, tiek dabar antrąją romano laidą pasitinka palankiai (o skaitytojai džiaugiasi).

1938 m. „Spaudos Fondas" išleidžia jo novelių ir apysakų rinkinį „Palaimintas juokas". Tais pat 1938 m. „Spaudos Fondas" išleidžia jo 2 tomų istorinį romaną iš 1831 metų sukilimo Lietuvoje „Erškėčiai", kurį kritika sutinka taip pat palankiai.

1938-39 metais „Lietuvos Aidas" spausdina ištraukas naujo romano, taip pat istorinio, „Gulbių sala", vaizduojančio XVI amžiaus Lietuvą — Žygimanto Augusto ir Barboros Radvilaitės laikotarpį (nepatikrintos žinios tvirtina, kad rašytojas esąs grįžęs prie tos temos, renkąs medžiagą ir rašąs šį darbą iš naujo). Šis romanas, prasidėjus bolševikinei okupacijai, nebegalėjo būti išleistas, o karo metu žuvo ir jo rankraštis.

Be gausaus kūrybinio literatūros darbo, tuo laikotarpiu „Vaire", „Lietuvos Aide", „Naujojoje Romuvoje", „Židinyje" ir kitur rašinėja literatūros ir kultūros klausimais, literatūrinės kritikos straipsnius, recenzijas ir kt.

Vertimų lentyna

F. Neveravičių lietuvis skaitytojas pažįsta ir kaip puikų ir produktingą vertėją, išvertusį daugelį klasinių ir naujųjų laikų autorių veikalų, ir vis tai darbas taip pat daugiausia tų kelerių pirmųjų kūrybinio darbo metų, tų riebiųjų, biblijos žodžiais kalbant.

Gerai mokėdamas lenkų ir rusų kalbas, pirmoje eilėje jis su tų tautų rašytojų kūryba ir supažindina skaitytoją. Štai jo vertimų lentyna.

„Sakalas" 1935 m. išleido po verstąją S. Žeromskio „Nuodėmės istoriją" (3 tomai), 1937-38 m. W.S. Reymonto „Kaimiečius", 4 tomų didžiulį romaną. Pastarasis vertimas (jis Amerikoje buvo pakartotas pralei dus vertėjo pavardę; panaši istorija pasikartojo ir tarybinėje Lietuvoje) kritikų buvo palaikytas geriausiu vertimu lietuvių literatūros istorijoje. Tarptautinio PEN Klubo Varšuvos skyrius už šį vertimą Neveravičiui paskyrė premiją.

1938 m. „Sakalo" išleistas pasirodo jo verstas Wallace „Ben-Huras", Kristaus laikų apysaka (3 tomais). 1938 m. „Žinija" išleidžia W.S. Reymonto „1794 metai — Paskutinysis Respublikos Seimas", istorinį romoną (3 tomai). 1938 m. „Sakalo" išleistas pasirodė Jalų Kureko „Gripas siaučia Napravoje" (1 tomas). Valstybinė Leidykla jau vokiečių laikais išleidžia L. Tolstojaus „Anną Kareniną" (2 tomai).

Be šių, karo metu žuvo nespausdinti vertimai: E. Szalburg-Zarembina „Joanos klajonės" (romanas, 1 tomas) ir F. Dostojevskio „Stepančikovo dvaras ir jo gyventojai" (romanas, 1 tomas).

D. Britanijoje gyvendamas yra išvertęs G. Orwellio „Gyvulių ūkį" (1952 m. išleido Lietuvių Namų Akc. B-vė Londone). Turi išvertęs to paties G. Orwellio „1984" (jį numato išleisti Nidos Knygų Klubas).

Naujose pareigose

Kai tik buvo atidarytas kelias į Vilnių, F. Neveravičius 1939 metais persikelia ten, bet jau nebe literatūrinio kūrybinio darbo dirbti. Iki 1940 m. birželio 15 d. jis dirba Vilniaus Radiofono programos vedėju. Nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1941 m. balandžio 1 d. jis dirba kaip techniškasis Vilniaus Radiofono programos vedėjas, paskui iki 1941 m. liepos 1 d. Vilniaus Lietuvių Dramos Teatro literatūros skyriaus vedėjas. Nuo 1941 m. liepos 1 d. vėl grįžta į Vilniaus Radiofoną ir čią išdirba iki 1944 m. liepos 4 d. techniškuoju programos vedėju, kol bolševikams artėjant pasitraukia iš Lietuvos.

Tas naujasis kelerių metų laikotarpis, praleistas senojoje sostinėje, kūrybiškai jau toli gražu nebe toks gausus. Vilnius, istorinė Lietuvos sostinė, rodos, istorines temas mėgstančiam rašytojui kūrybiškai galėjo daryti stipraus poveikio, bet kūrėjas, sąlygų verčiamas, plunksną buvo jau padėjęs ir atsidėjęs ėjo kitas pareigas, tik retomis valandomis begrįždamas prie kūrybinio darbo. Tuo metu jis parašė pjesę „Priešus" (parašyta 1943 m.), kurią 1944 m. stato Vilniaus Miesto Teatras. Parašė dar apysakų, kurių rankraščiai žuvo.

Tremties dienos

Su 1944 m. vasara prasideda naujas laikotarpis — tremtis. F. Neveravičius iki pat karo galo neturėjo jokių sąlygų bet kokiam kūrybiniam darbui.

Kai britų kariuomenė užima šiaurės Vokietiją ir pradeda organizuotis lietuvių tremtinių bendruomenė, Neveravičius įsijungia į organizacinį ir visuomeninį darbą, į judrų ir reiklų bendruomenės gyvenimą. Beveik visą laiką jis pirmininkauja savo apylinkės bendruomenei, o pirmaisiais mėnesiais, kai vyko pats organizavimasis, jam teko būti atsagingu ryšininku tarp lietuvių ir britų karinės valdžios. Haffkrugo lietuvių bendruomenė, kurią anuomet valdė ir tvarkė Fabijonas, buvo kažkoks visų akį traukęs didžiai kultūringas lietuviškas kampelis.

Šitie visokie rūpesčiai ir rūpestėliai vėl atitraukė Neveravičių nuo literatūros. Keletas naujų novelių, tai beveik ir viskas. Bet vis dėlto dar ir šiuo metu jis suranda laiko atkurti trims apysakoms, kurių rankraštis buvo žuvęs karo metu, ir 1948 m. „Aistijos" leidykla išleidžia jas „Dienovidžio sutemų" vardu.

Šalia darbo fabrikuose ir įstaigose, ligų vis labiau kankinamas, D. Britanijoje ilgus metus jis visą laisvą laiką buvo paskyręs organizacijoms, visuomenei, publicistikai. Keletą metų redagavo „Santarvės" žurnalą, aktyviai dalyvavo Liet. Rez. Santarvėje — jos vadovybėje, DBLS, rašytojų, žurnalistų susibūrimuose, režisavo vaidinimus, skaitė pakaitas, suvažiavimai, posėdžiai, rezoliucijos, kelionės...

Bet Fabijonas Neveravičius pastaraisiais mėnesiais pamažu išsinėrė iš tų daugybės pareigų ir rūpesčių. Atrodo, kad pastangos išsivaduoti iš visų darbų ir rūpesčių bus padiktavusi pradėjusi šlubuoti sveikata. Bet, mūsų turimomis žiniomis, Fabijono sveikata taisosi.

Džiaugdamiesi tuo, sveikindami rašytoją sukakčių proga, norime kartu tikėtis, kad šįkart laisvalaikis bus paskirtas vėl literatūrai.

K. Barėnas

---

2 metrų ilgio šamas

(E) Nemuno ir Neries santakoje upės tekmė į krantą išmetė šamą. Jo ilgis du metrai, svoris 38 kg. Tai didžiausias šamas Nemune nuo 1938 m. (tais metais prie Smalininkų buvo pagautas 78 kg svorio šamas).

SEKMADIENIO RIMČIAI

KANKINIO SUKAKTIS

Reta vyskupų, kurie būtų ilgus metus kentėję bolševikų katorgoje ir dar gyvi išlikę. Šiais metais minime tokio kankinio, jau 87 m. amžiaus senelio, Kaišiadorių vyskupo Teofilio Matulionio 60 metų Kunigystės sukaktį, kuris nemažą dalį savo gyvenimo —net 16 metų — praleido bolševikų kalėjimuose, katorgos darbuose.

Vyskupas T. Matulionis gimė 1873 m. liepos 4 d. Aukštaitijoje. Pradžios mokyklą baigė Antalieptėje, o pilną 8 kl. gimnaziją — Daugpilyje. Kunigų Seminariją lankė Petrapilyje, ten buvo ir į kunigus įšventintas 1900 m. Vikaro pareigas ėjo įvairiose parapijose, kol 1910 m. buvo paskirtas klebonu Petrapilyje. Ten pastatė naują bažnyčią darbininkų kvartale ir visų buvo mėgiamas. Nors ilgai jam teko gyventi svetimųjų tarpe, bet išliko giliu ir sąmoningu lietuviu patriotu. Kun. Dr. I. Urbonas apie jį rašo, kad Matulionis mylėjo visus, bet labiausiai lietuvius. Petrapilyje jis mokė savo tautiečius gimtosios kalbos ir sielojosi lietuvių tautos likimu. 1923 m. Matulionis buvo pirmą kartą bolševikų suimtas ir porą metų išbuvo kalėjime. Neužilgo popiežius Pijus XI jį pakėlė į vyskupus ir buvo slaptai konsekruotas. Bet bolševikai vėl jį suima, žiauriai tardo, kankina ir nuteisia 10 metų į garsiąją vergų stovyklą — Solovkas. Tai sala Baltojoje jūroje, supama ledinių marių. Darbas čia buvo labai sunkus. Reikėjo iš šaltųjų marių įsibridus iki juosmens traukti rąstus ir juos per sniegą vilkti mylią nuo kranto. Šaltis, drėgmė, badas ir sunkus darbas pakirto vyskupo svei katą. Bet ir tokiose sąlygose jis laikė slaptai naktį barake Šv. Mišias, naudodamasis iš skardinės dėžutės pasidarytu kieliku. Šv. Komuniją atnešdavo kišenėje ir dalindavo ją norintiems darbo metu prie rąstų. Po dviejų metų buvo perkeltas į Petrapilio kalėjimą. 1933 m. Lietuvos vyriausybei susitarus su bolševikais, vyskupas Matulionis kartu su kitais kaliniais lietuviais kunigais buvo paleistas į laisvę ir grįžo į Lietuvą. Kiek sustiprėjęs, sekančiais metais nuvyko į Romą aplankyti popiežiaus. To vizito metu PijusXI jį pabučiavo ir ištarė tuos garsius žodžius: „Garbė lietuvių tautai, kuri turi tokį didvyrį!" Po to Kunigų Vienybės kviečiamas išvyko į Ameriką ir ten aplankė beveik visas didesnes lietuvių kolonijas ir parapijas. Sugrįžęs į Lietuvą ėjo įvairias pareigas, o nuo 1943 m. buvo paskirtas Kaišiadorių vyskupu ordinaru. Bolševikai vėl jį suima 1946 m. ir 10 metų buvo laikomas įvairiuose Rusijos kalėjimuose ir priverčiamųjų darbų vergų stovyklose. 1956 m. paleistas grįžo į Lietuvą, bet liko ištremtas iš savo Kaišiadorių vyskupijos.

Vyskupas Matulionis ir žiauriai bolševikų kankinamas laikėsi didžiadvasiškai. „Jūs manęs neįbauginsite", sakydavo jis bolševikams, „aš dėkoju Dievui, kad galiu kentėti už Kristų".

Kun. P. D.

PAMALDOS

STOKE-on-TRENT — šį sekmadienį, liepos 17 d., 12 val., Sacred Heart bažn., Tunstall.

BRADFORD — liepos 17 d., 12.30 v.

A. JONYNAS

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

(SATYRINĖ APYSAKA)

5.

Naktis buvo šilta, netgi tvanki. Kvepėjo rezetomis ir naktinukais. Kažkur iš užmiesčio vėjas nešė nupiautos žolės kvapą.

Viršininkas atsisėdo ant patogaus, dažyto suoliuko. Iš vienos pusės prisiglaudė Pernykštis, iš antrosios — ponia Liuliu. Bildžius atsargiai uždėjo ant moters pečių ranką, glostė švelnią, dekoltuotą nugarą. O Ipolitas Pernykštis kalbėjo. Kalbėjo, velnias, apie reikalus:

— Matote, draugas viršininke, mes tokius kapitalinius remontus vykdome! Milžiniški darbai, milžiniški!.. Mūsų ūkis prie pat miesto. Aš žinau, aš suprantu, kad jis turi būti pavyzdinis. Jis turi būti toks, kad visiems turistams jį būtų galima rodyti. Reikia, draugas viršininke, dar labiau išplėsti remonto darbus, būtinai reikia. O, be to, reikia pastatyti bent vieną pavyzdinę karvidę. Aš jau prašysiu jus, draugas viršininke, tarpininkauti ministerijoje, kad mums dar šiais metais išskirtų papildomai bent trejetą šimtų tūkstantėlių šiems svarbiems darbams.

Bildžius linkčiojo galvą ir vis glostė ponios Liuliu pečius.

— Tik būtinai ūkiniu būdu, — tęsė Pernykštis, — tik ūkiniu! Susirišti su statybinėmis organizacijomis aš griežtai atsisakau. Griežtų griežčiausiai... Statybinės organizacijos man statys keletą metų, o aš tiek laiko neturiu. Ūkiniu būdu per metus aš — braukšt, ir pastatau.

Viršininkas lingavo galvą, maloningai murkė:

— Galima ir ūkiniu... Aš leidžiu ūkiniu visiems... Ūkiniu, žinoma, greičiau ir galų gale nebrangiau... Statybinės organizacijos irgi velniškus priskaitymus lupa.

Tyliai, švelniai trindamas rankas, trupučiuką gūždamasis nuo nakties dvelkimo, Ipolitas Pernykštis savo sodriu, aksominiu balsu pakvietė grįžti prie stalo. Ponia Liuliu paslaugiai pakišo viršininkui sulenktą ranką.

Kvepėjo natūralia pupelių kava. Ant stalo puikavosi butelis vengriško romo ir dvi didelės bonkos šampano. Lėkštėse pūpsojo ankstyvieji alyviniai obuoliai, moldaviškos kriaušės, pyragaičiai. Tonas buvo tikrai kunigaikštiškas. Ir visa tai vyko savaime, be pasiruošimo.

Bildžiaus galvoje šmėkštelėjo trumpas klausimas:

— O iš kur visa tai?

Jis kažkaip neaiškiai susipynė su kitu — dideliu, dalykiniu klausimu apie kapitalinius remontus ir statybas, vykdomas ūkio būdu. Bet koks ryšys yra tarp šių dviejų klausimų, viršininkas šį vakarą negalėjo suprasti. Nenorėjo gilintis. Kvepėjo kava, putojo šampanas, svaigo galva ir salo širdis.

Jau paryčiu Algis Trinkūnas ir direktorius Ipolitas Pernykštis atsargiai, rūpestingai nutempė Bildžiaus palaikus į gretimą kambarį ir paguldė ant plačios, baltai paklotos sofos, ties kuria sienoje šoko pusnuogė nimfa, nupiešta kažkurio Kauno miesto teplioriaus.

LINKSMIEJI BROLIAI

Rytą Bildžius pabudo skaudančia galva. Apsižvalgęs, pačiupinėjęs baltutėlaitį antklodės apvalkalą, įtempęs atmintį, jis susivokė, kur esąs. Paskutinieji vakarykštės vakarienės momentai buvo tokie neryškūs, tokie migloti, kad nenoromis kilo kažkokia baimė:

— Bene būsiu ką nors padaręs?..

Tačiau Jonas Bildžius buvo senas kareivis ir patyręs žmogus. Jis nesileido į derybas su pagirių sąžine, palikdamas šį bergždžią kankinimąsi jaunikliams. Jis iššoko iš lovos ir pažvelgė į laikrodį. Taip, jau pusė vienuoliktos. Laikas keltis. Už durų, kitame kambaryje pasigirdę balsai rodė, kad namų šeimininkai jau taip pat sukilę.

Vikriai, kaip ir tinka senam kareiviui, Bildžius apsimovė kelnes, atlapa krūtine išėjo iš miegamojo. Prišokusį Pernykštį paprašė, kad nusiprausti jam paduotų lauke. Šaltu, gaiviu vandeniu išsitrynė krūtinę, apsišlakstė pečius ir nugarą. Dabar buvo geriau. Iš karto dar pabandė atsisakyti pusryčių, bet paskui, pagalvojęs apie taurelę konjako, kuri dabar galėjo labai padėti, sutiko.

Iš tikrųjų konjakas padėjo. Viršininkas vėl buvo žvalus, žvalesnis nei vakar, ir nekantraudamas ragino skubinti į Pernykščio valdomą ūkį. Diena su galu.

Išsijudino dviem mašinom: viršininko „Pobeda" ir Pernykščio „Volga". Šeiminin ko mandagiai įprašytas, Bildžius važiavo drauge su juo.

— Gal leisite įteikti jums, draugas viršininke, atitinkamą raštą dėl remontų ir dėl karvidės statybos? — nusukdamas žvilgsnį nuo kelio, pataikaujančiai šypsoda masis prakalbo direktorius.

— Tu čia man nesišaipyk kaip panelė, o žiūrėk į kelią! Dar užmuši, — atkirto Bildžius ir garsiai nusijuokė. — Žinau aš, nukrinta ir tau koks tūkstantėlis nuo tų remontų... Tu man nesakyk...

Pastebėjęs Pernykščio sumišimą ir pastangas kažką suvapėti, viršininkas nekantriai pamosikavo ranka.

— Nekalbėk, nekalbėk... Aš viską žinau. Aš žmogų iš karto perkandu. Tik nepiktnaudžiauk, negrobstyk smarkiai... Pakliūsi — niekas nepagailės.

— O aš už statybas ūkiniu būdu. Ir pigiau, ir greičiau. Kiti prieš jas, o aš už! Aš visada už spartų, operatyvų darbą. Žinau, žinau, jūs visi nusukate. Visi! Bet svarbu, kad su saiku, be grobstymų. Kur kuolą tašo, ten ir skiedros laksto.

— O tavo raštų aš neimsiu. Aš ne paštas ir ne namo važiuoju. Kol aš sugrįšiu, tavo raštas jau seniai bus atėjęs. Ministerijoje paremsiu... Na, na, spausk, nes jau tas velnio Algis mus, žiūrėk, kur paliko...

Ūkio apžiūra vyko labai sparčiai. Tvartai pasirodė esą labai tvarkingi, gyvuliai atšerti, atsiganę, derliaus valymas ėjo sėkmingai. Tvartuose sutikti žmonės išsitempdavo, atsakinėdavo trumpai ir dalykiškai. Tiesa, retas jų žiūrėdavo viršininkui į akis, bet negi gražių akių pasižiūrėti žmonės į tarnybines komandiruotes siuntinėjami. Bildžius, žinoma, ir negalėjo išgirsti, kaip vienas senas šėrikas, Algio atsargiai užklaustas:

— Na, kaip? Geras vyras? — (žvilgsniu šeferis, be abejo, parodė Pernykštį), atsakė pro dantis:

— Ū, kailiadirbis...

Daugiau iš įpročio, negu iš tikro reikalo viršininkas padarė keletą trumpų pastabų ir atsisveikino, žadėdamas ir paramą ir pritarimą.

— Mėgstu energingus vyrus, — pasakė, spausdamas ranką. — Žiūrėk, svarbiausia, ūkio žiūrėk! Tada ir pats turėsi naudos.

Ir vėl prieš akis vingiavo lygi plento juosta. Šį kartą mašina skriejo Ukmergės link. Kaune viršininkas buvo bemanąs sustoti, bet, šoferiui pasakius, kad Pernykščių tarnaitė įbrukusi jam kažkokius priešpiečius, apsigalvojo:

— Varyk! Kur nors už Jonavos sustosime miškelyje. Pats vidurdienis... Velniškai kepina saulė. Mieste dabar tik prakaito vonias priimdinėti...

Kiekgi čia kelio nuo Kauno iki Jonavos. Narsiam šoferiui su gera mašina ir gerai nusiteikusiu viršininku — tik nusispiauti... Nežinau, kaip kiti, bet Algis Trinkūnas tokius atstumus įveikdavo per penkiolika - dvidešimt minučių. O ir būtų pamėginęs neįveikti! Jonas Bildžius tokiu atveju stuktelėtų jam į šoną ir pašaipiai paklaustų:

— Tai ką, miegi? Merginėjai naktį?

(Bus daugiau)

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

KONGRESO LITURGIJA

Kun. Bronius Liubinas

Penktadienis: KRYŽIAUS DIENA

Penktadienio apeigomis bus atvaizduojama Didžiojo Penktadienio tema, Kristaus mirtis ant kryžiaus. Kadangi 5-tąją rugpiūčio išpuola Marijos Snieginės šventė, todėl ir kongreso liturgijoje Marijai bus skiriama taip pat svarbi vieta. Visą dieną galima taip aptarti: Bažnyčia kartu su Marija po Kristaus kryžiumi. Rytiniuose pamoksluose bus nagrinėjama Marijos vaidmuo atpirkime. Moterų organizacijų tą priešpietį rengiamose iškilmėse bus svarstoma tema: „Moters ir motinos uždaviniai šeimoje ir Bažnyčioje". Vidudienį, Kristaus agonijos valandose (12-15) kongreso dalyviams įspūdingu būdu bus padedama įsijausti į mirties paslaptį ir Kristaus mirtį. Buvusiame koncentracijos lageryje Dachau vyks permaldavimo pamaldos ir bus pašventinama Kristaus mirties agonijos koplyčia. Šių iškilmių prasmę labai gražiai aprašo Heinz Graf. „Dienos metas nuo 12 ligi 15 val. yra pašvęstas Kristaus mirties agonijai prisiminti. Taip kaip Viešpats turėjo pereiti per kančią, persekiojimus, kankinimus ir mirtį ne dėl savo kaltės, bet kad atlygintų už pasaulio nuodėmes, taip turėjo šioje vietoje kaliniai ir persekiojamieji iškentėti kankinimus, kalinimą, mirties baimę ir mirties kančias. Ir jų likimas stovėjo kryžiaus ženkle, jie sąmoningai ar nesąmoningai nuėjo kartu su Kristumi kartų kančios kelią. Visi žiaurūs praeities įvykiai šioje vietoje grįžta atmintin, tampa gyvi, nėra pateisinami, sumažinami ar nuvertinami, bet pastatomi po kryžiumi, atnešami prieštą, kuris visa tai pats iškentėjo savo kūne, kad jame įgautų savo prasmę ir atbaigimą.

Tuo pačiu metu šioji valanda yra ir permaldavimo laikas. Nors vargu ar bent vienas iš mūsų už tuos įvykius yra kaltas tiesiogiai, kad jis privalėtų asmeniškai atsakyti, bet mes taip pat negalime be niekur nieko distancuotis nuo mūsų tautos (vokiečių — B.L.) likimo ir kaltės. Mes visi nešame mažiausiai bent tiek atsakomybės, kad šioje vietoje, kur šėlo blogis, bedievybė ir baisybė, privalėtume atgailoti ir permaldauti už čia įvykdytus nusikaltimus ne tik prieš žmones, bet ir prieš Dievą, kad mūsų tautai kryžius nebūtų teismo ir baus mės ženklas, o prisikėlimo ir išganymo simbolis". (Der Eucharistische Weltkongress 1960 in Muenchen, Rex Verlag, Muenchen).

Dienos metu išryškintos mintys bus atbaigtos vakarinėse kryžiaus išaukštinimo iškilmėse. Ant altoriaus paaukštinimo bus pastatytas didžiulis medžio kryžius. Įvairių tautų kalbėtojai išdėstys Nukryžiuotajam šių laikų žmonijos vargus ir rūpesčius. Taip pat bus išsakyti didieji žmonijos ir krikščionybės prašymai: taikos, tikėjimo vienybės, broliškos meilės pasaulio tautų tarpe, pasaulio išgelbėjimo. Galiausiai bus kreipiamasi Alyvų kalne tartais Kristaus žodžiais: „Mano Tėve, jeigu galima, tegul praeina ši taurė pro mane", o visi susirinkusieji atsakys „Kyrie eleison — Viešpatie, pasigailėk mūsų". Nuo altoriaus spinduliuojantis kryžius liks pažadų ir vilties simboliu. Pamoksle bus skelbiama tiesa, kad negalima vengti mirties sąžinės kaina. Liekasi kentėti kartu su Kristumi: „Tebūnie ne mano valia, bet Tavo". Šiuo metu apie altorių bus iškelti 4 kryžiai. Pamokslas baigsis mintimi: „Jei kartu kenčiame, kartu būsime ir išaukštinti". Kryžiaus seki mas neša su savimi mirties pergalę ir amžinąjį gyvenimą. Pabaigoj pamokslo visi penki kryžiai pasiners šviesos jūroje. Diena baigsis kryžiaus pagerbimu pagal Didžiojo Penktadienio apeigas, giedant tris kartus: „Ecce lignum crucis—štai kryžiaus medis, kuriame kybojo žmonijos išganymas".

Šeštadienis: ŠVIESOS DIENA

Išeinant iš Didžiojo Šeštadienio liturgijos, kongreso šeštadienio tema yra „Pasaulio pakeitimas ir pašventinimas — consecratio mundi". Toji pasaulio konsekracija, tiesa, išplaukia iš antgamtės, bet ji turi būti vykdoma kasdieniniame gyvenime ir profesiniame darbe. Už tai pamoksluose ir paskaitose bus svarstoma darbo, savaitgalio ir šventadienio prasmė. Prie šios tematikos dar bus prijungiama Bažnyčios vienumo tema. Miuncheno universiteto auditorijoje Otto Karrer laikys paskaitą apie „Eucharistiją konfesijų pokalbyje". Dalyvaus įvairių konfesijų atstovai, o po paskaitos bus diskusijos. Vakare vėl visi kongreso aikštėje. Keletas pasauliečių trumpai iškels šių dienų pasaulio sąvokų sumaišymą, suminėdami asmens nuvertinimą totalitariniuose kraštuose, smarkiai paplitusį ištvirkavimą, materialinės gerovės dievinimą. Į tai vienas dijakonas atsakys trumpomis šv. Rašto citatomis, nurodydamas, kad dieviškajame apreiškime glūdi visų tų klausimų išsprendimas. Pamokslo tema: „Pasaulio pakeitimas ir pašventinimas". Iškilmingas šv. Mišias laikys apie 20 vyskupų rytų apeigomis. Celebrantai liturgines maldas giedos graikiškai, rusiškai ir senąja slavų kalba, o jiems atsakinės trys chorai graikiškai, rusiškai ir ukrainietiškai. Šių pamaldų rėmuose tikintieji atnaujins krikšto įžadus ir, kaip savo pasiuntinybės ženklą būti pasaulio šviesa, gaus į rankas uždegtas žvakes.

Sekmadienis: VIEŠPATIES DIENA

Viso kongreso apvainikavimas įvyks sekmadienį prieš piet kongreso aikštėje. Gaudžiant visų Miuncheno bažnyčių varpams ir aidint trimitams, susirinks dalyviai paskutiniam iškilmingajam kongreso aktui. Varpus pakeis chorai, o iš chorų išplauks bendra visų susirinkusiųjų giesmė: „Tu es Petrus — Tu esi uola", kuri bus įvadas į šv. Tėvo Jono XXIII kalbą. Po šv. Tėvo žodžio visi giedos kongreso himną „Laetamini — džiaukimės". Seks iš 300 pasaulio arkivyskupijų aukos misijoms ir iškilmingos šv. Mišios lotynų apeigomis, paimtos iš Dievo Kūno šventės. Pamokslą sakys Miuncheno kardinolas Juozapas Wendel tema „Eucharistija ir pasaulio pabaiga". Po pamokslo įvairiomis kalbomis vyskupai su kalbės trumpas maldas, pritaikydami pamokslo mintis atskirų kraštų sąlygoms. Šv. Mišių pabaigoje šimtai kunigų dalins šv. Komuniją kongreso dalyviams, ir kaip tik šioje iš viso pasaulio susirinkusiųjų tikinčiųjų bendroje komunijoje labiausiai išryškės, kad pasaulinė Bažnyčia yra vienas mistinis kūnas. Visiems to kūno nariams bus paskelbta didžioji pasiuntinybė: „Ite, missa est" — eikite iš šios bendrosios eucharistinės puotos į visus pasaulio kraštus ir būkite pasaulio gyvybės nepailstantys skelbėjai. (ELI)

❋

(plg. Herder Korrespondenz, Juni 1960 ir Vorlaeufiger Plan fuer die Hauptveranstaltungen des Eucharistischen Weltkongresses).

Šlubuoja pieno ir mėsos gamyba

(E) Okup. Lietuvos kp centro komitetas ir Ministerių taryba bendrame paskelbime pažymi, kad visiškai nepateisinama, kai socialistinių įsipareigojimų pienui gaminti per 5 mėnesius neįvykdė 33 rajonai. Ypač atsilieka Alytaus, Nemenčinės, Kupiškio, Jonavos, Kalvarijos rajonai, kurie įsipareigojimų neįvykdė 11-14 proc.

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

Rezistencijos diena Miunchene

PLB Miuncheno apylinkė birželio įvykius paminėjo birželio 26 d. Ludwigsfeldo (prie Miuncheno) lietuvių kolonijoje, daly vaujant ir daugeliui naujai atvykusių iš Lietuvos. Minėjimo metu, šalia Lietuvos pavergimo dvidešimtmečio ir baisiųjų trėmimų, buvo ypač iškelta rezistencijos okupantui idėja.

Minėjimą atidarė Miuncheno PLB apylinkės pirmininkas kun. J. Tautkevičius, pabrėždamas, kad šį minėjimą pirmoj eilėj reikia suprasti kaip protestą okupantui ir skundą laisvajam pasauliui dėl Lietuvai daromosios skriaudos; kad šia proga kiekvienas lietuvis prisimintų žuvusius — visas bolševizmo aukas, pagerbtų visus rezistencijos kovotojus bei ugdytų rezistencijos okupantui mintį ir kad žadintų savo širdyje vilį bei ryžtą Lietuvos nepriklausomybei atgauti, kartu savo veikla to siekdamas.

Minėjimui skirtą paskaitą skaitė Dr. V. Dambrava, pradžioje jautriai perskaitydamas vysk. Baranausko prieš 100 metų parašytąjį „Žodį Tėvynei", kuris taip nepaprastai atitinka ir šiems laikams. Trumpais bruožais apibūdinęs skaudžiųjų įvykių istorinę eigą, prelegentas išgyventais pavyzdžiais pavaizdavo ano laiko lietuvių tautos baisiąją tragediją, faktais paminėdamas komunizmo gal žiauriausius pasaulio istorijoje veiksmus, neapsakomai žiauriai kankinant nekaltus žmones, prisimindamas ir baisiuosius komunistinių budelių šaudymus prie Červenės taip pat birželio 26 (kaip ir šio minėjimo) dieną. Prelegentas iškėlė nepaprastą lietuvių tautos sąmoningumą ir ryžtingumą, kada 1941 m. birželio 23 d., sulaukę pirmosios progos, spontaniškai sukilo prieš kruvinąjį okupantą 125.000 partizanų — rezistentų, iš karto suparaližuodami krašte raudonosios armijos veiksmus, nustebinę net visą pasaulį. Ir tai buvo daugiausia jaunimas! Šio spontaniško tautos sukilimo vainikas buvo sudarytoji Laikinoji Sukiliminė Vyriausybė, jau birželio 23 d. paskelbusi Lietuvos nepriklausomybę. Šitas sukilimas atnešė tautai labai didelių aukų: per 4.000 žuvusių ir per 8.000 sužeistų. Tačiau tai juo labiau parodė tautos sąmoningumą, gajumą, atsparumą — rezistencinę dvasią. Tiesa, ant rasis okupantas — vokiškieji naciai — neleido Lietuvos nepriklausomybei išsiskleisti ir privertė Laikinąją Sukiliminę Vyriausybę savo oficialų egzistavimą sulaikyti; ji turėjo nueiti į pogrindį. Tačiau anuomet jos paskelbtoji deklaracija yra lyg testamentas visur tebesantiems lietuviams, testamentas, rašytas partizanų — rezistentų krauju. Todėl labai gerai, kad Miuncheno lietuviai jau ne pirmą kartą mini Rezistencijos Dieną. Ją reikėtų minėti kasmet ir visose lietuvių apylinkėse, kad rezistencinė dvasia būtų žadinama ir čia, tremtyje, nes kol pasireikš mūsų rezistencija prieš okupantą, koks jis bebūtų, tol mūsų tauta nežus. Šių laikų rezistento uždaviniai tremtyje, remiantis prof. A. Maceinos mintimis, turėtų būti rezistencija prieš Maskvos melą, prieš melo dvasią. Prieš kiekvieną iškreiptą krikščionišką tautinę vertybę turėtume atsakyti teisingu šios vertybės atsklei dimu; į melą istorijoje turėtume atsakyti giliu istorijos pažinimu; į melą kultūroj atsakyti tikru tos kultūros atskleidimu; į asmenų dergimą atsakyti jų darbų nušvietimu; į religinį žeminimą, ujimą ir persekiojimą — atsakyti jos vertės iškėlimu! Šiandien yra maža nusigręžti nuo bolševikinio melo; šiandien reikia skelbti jam kovą tiesos priešpastatymą! Rezistencija prieš melą turėtų sudaryti platų kovos barą su mūsų tautos pavergėju. Melas yra dvasios vergija, ir melo apspręstus žmones yra lengviausia valdyti. Mes negalime leisti so vietams paversti melą lietuvio santykiu su savo tauta, su savo praeitimi, jos kultūra ir net tremtiniais. Rezistencija prieš šį melą yra būtina. Kas pradeda tikėti Maskvos melui, tas pats sau pradeda kalti vergijos pančius. Dr. Dambrava savo turiningą paskaitą baigė Vasario 16 signataro prelato Šaulio ir Vaižganto „Pragiedrulių" veikėjo Gintauto mintimis, žadindamas viltį giedresnei mūsų tautos ateičiai.

Po paskaitos garbingasis minėjimo svečias kun. Čekavičius, kitados bolševikų labai žiauriai kankintas, atvykęs iš JAV ir šiuo laiku keliaująs po Europą, pasveikino minėjimo dalyvius visų JAV gyvenančių lietuvių vardu, kvietė dėti pastangas, kad Maskvos melai būtų keliami ir laisvajam pasauliui, ir žadino neprarasti vilties dėl Lietuvos ateities.

Meninėje minėjimo dalyje J. Vyšniauskaitė, A. Laukaitis ir neseniai iš Lietuvos atvykęs A. Armonas, paruošti mokytojo St. Laukaičio, padeklamavo minėjimui pritaikytą poezijos montažą, o Dr. J. Sakalauskas perskaitė savo kūrinį „Nugalėta kančia". Minėjimas baigtas Tautos himnu.

M.M. (ELI)

Mokiniai įkinkyti propagandos darban

(E) Jiezno rajono Aukštadvario vidurinės mokyklos 5 ir 10 klasės mokiniai per 20 dienų nužygiavo pėsčiomis beveik 300 km. Trakų ir Vievio rajonų kaimuose ir miesteliuose jie rinko medžiagą apie šių vietovių darbo žmonių tariamąją kovą už komunistinę valdžią Lietuvoje.

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

KAIP RAUPELIS PAMOKĖ INSPEKTORIŲ

(Žinios iš laukų)

Ignalinos rajono laikraščio „Kelias į komunizmą" redakcija gavo partijos rajono komiteto nurodymą:

— Suvestinės apie kukurūzų sėją neskelbti!

Rajono vadovai pasistengė apdrausti savo spaudos organą nuo pajuokos. Juk gegužės 25 d. jie siuntė Lietuvos TSR Centrinei statistikos valdybai netikrus duomenis.

Iš tikrųjų, buvo taip.

Tą dieną, kai Ignalinos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai turėjo atsiskaityti apie lauko darbus per paskutinį penktadienį, anksti rytą rajono vykdomojo komiteto žemės ūkio inspekcijos vyriausiasis agronomas drg. Raupelis atėjo pas CSV rajono inspektorių ir pareiškė:

— Mūsų rajone kukurūzų sėja vyksta kur kas geriau, negu jūs rodote. Pats šiandien rinksiu duomenis.

Ir pradėjo rinkti. Po minutės Raupelis pradėjo skambinti telefonu:

— Kalinino vardo kolūkis? Čia pirmininkas, draugas Stacenko? Geram šauliui, kaip sakoma, ir laimė šypsosi. Kaip reikalai su kukurūzų sėja? Baigi, matyt, a?

— Ką jūs, drauge vyriausias agronome! Dar nepradėjom, — atsiliepė balsas telefono ragelyje. — Nutarėme visus kukurūzus sėti mechanizuotai, bet neturime kuo. „Raudonosios žvaigždės" kolūky sėjamoji iš MMS stovi be darbo, o mums neduoda.

— Gerai, — nuramino jį Raupelis. — Pasiųsim jums kukurūzų sėjamąją. O kaip tu galvoji, jei suvestinėj užrašysim, kad jau kvadratiniu-lizdiniu būdu turi pasėjęs tam tikrą skaičių hektarų? Neprieštarauji? Na, ir puiku!

Baigęs malonų pašnekesį su pirmininku Stacenka, drg. Raupelis skiltelėje apie kukurūzų sėjos plano vykdymą ties Kalinino vardo kolūkiu gražiai išvedžiojo „11.9 procento".

Po to Raupelis panašiai pasikalbėjo su „Padysnio" kolūkiu. Buhalteris drg. Panavas jam pranešė, kad iš 17 hektarų kukurūzų jie apsėjo tik 7. Bet Raupelis turi savo statistiką. Prieš septynetą jis pridėjo vienetą, o kai pervedė duomenis į procentus, pasirodė, jog „Padysnio" kolūkis kukurūzų sėjos planą įvykdė... 100 procentų.

Gegužės dvidešimt trečiąją rajono vykdomojo komiteto posėdyje buvo svarstomas klausimas apie tai, kad „Didžiasalio" ir „Ceikinių" kolūkiai blogai pasiruošė kukurūzų sėjai, dar jos nepradėjo. O po dienos šie kolūkiai Raupelio lengva ranka jau spėjo „pasėti" po 19 hektarų kukurūzų.

Pagaliau, informacija surinkta. Raupelis nusišluostė aprasojusią kaktą ir apsimetė taip nuvargęs, lyg būtų apvažiavęs visus rajono kolūkius bei tarybinius ūkius.

— Štai kaip reikia duomenis rinkti, — mokė jis CSV inspektūros darbuotojus.

Ilgas telefono skambutis nutraukė vyriausiojo agronomo kalbą. Jį kvietė prie telefono. Skambino rajono vykdomojo komiteto pirmininkas drg. V. Snieška.

— Na, kaip reikalai su kukurūzų sėja? — išgirdo Raupelis vykdomojo komiteto pirmininko balsą.

— Neblogai, — atsiliepė Raupelis ir pasakė „įvykdymo" procentą.

— Mažai, labai mažai! — gaudė telefono ragelyje nepatenkintas balsas.

— Kad ir pats nežinau, draugas pirmininke, kam dar prirašyti, — teisinosi Raupelis. — Ir taip jau beveik du kartus daugiau prirašiau... Na, gerai, draugas pirmininke, pasistengsiu dar kai ką išspausti...

Ir Raupelis pradėjo „stengtis": vienur prieš skaičius prirašė vienetus, kitur pridėjo nulius, „spaudė", kiek tik galima. Jis taisė ir prirašinėjo tol, kol kukurūzų sėjos plano įvykdymo procentas pasiekė „40".

Kai kurie atsakingi Ignalinos rajono darbuotojai jau įprato akis dumti. Taip buvo, pavyzdžiui, praeitais metais. Apie 200 hektarų kukurūzų jie prirašė, o pasėti tiek nepasėjo. Toks „darbas" ne kaip atsiliepė kar vėms. Reikia susirūpinti, kad ir šiais metais dėl prirašinėjimo mėgėjų Ignalinos rajone kolūkių gyvuliams vėl netektų pilvus įtraukti. Apie tai turėtų rimtai pagalvoti partijos Ignalinos rajono komiteto sekretorius drg. R. Kaminskas ir rajono vykdomojo komiteto pirmininkas drg. V. Snieška.

P. Graščenko

Iš „Tiesos", 1960. VI. 1.

PATIKRINKITE SAVO ŽODYNĄ

NR. 3

N	I	A	K
S	I	S	I
R	A	N	G

Iš išmėtytųjų raidžių brėžinyje sudarykite vieną žodį, į kurį įeitų visos duotosios raidės.

Tai pirmoji žaidimo — proto mankštos dalis.

Dabar, turėdami pagrindinį žodį, pasistenkite surasti visą krūvą naujų žodžių. Raidžių skaičius naujuose žodžiuose nėra nustatytas — gali būti dvi, trys ir t.t., bet jos visos privalo būti paimtos iš pagrindinio žodžio. Pvz., MOKSLININKAS (pagrindinis žodis) = Mokslas, linas, kai, kas, sako, liks, moka, link, kinko ir t.t.

Sudarytųjų žodžių linksniuoti ar asmenuoti neleidžiama, kaip: kirvis, kirvio, kirviui ir p. (t.y., jeigu turime „kirvis", tai jau negali būti „kirvio"). Kiekvienas žodis privalo turėti atskirą reikšmę: pvz., kirvis, kirtis, kirtimas ir t.t.

Teisingai ir daugiausia sudariusiam žodžių bus skiriama premija — 90 proc. visos sumos, kurią sudės žaidimo dalyviai, prisiųsdami kartu su sprendimu po 1 šil. P.O. arba pašto ženklais.

Galvosūkio sprendimai turi būti pasiųsti ne vėliau kaip per 7 dienas. Rezultatai bus skelbiami kas antrą savaitę.

Siųskite šiuo adresu:

GALVOSŪKIS

NIDA PRESS

3, Southern Row, London, W.10

GALVOSŪKIO NR. 1 LAIMĖTOJAI

Kontinentas nugalėjo salos galvočius!

Galvosūkio Nr. 1 sprendimų gauta 10. Pradžia nebloga. Tikimės, kad ši sveika proto mankšta greitu laiku pritrauks daugiau mėgėjų. Šį kartą Švedija, Belgija ir Vokietija užėmė pirmąsias tris vietas. Anglijos galvočiams teks rimtai susirūpinti, norint apginti Karalijos garbę. Manchesteriškis p. Šablevičius buvo įkopęs į trečią vietą, tačiau pačiu paskutiniu momentu, baigiant tikrinti sprendimus, atsirado p. Kajučio laiškas iš Vokietijos su 161 žodžiu, išstumdamas Manchesterį į ketvirtą vietą. Jeigu šioje išminčių saloje nesusiras pavienių gudragalvių, tai gal teks mums, anglams, į sindikatus mestis. Trūks plyš, — laikysim!

Vienas galvosūkio sprendėjas rašo: „8 puodelius arbatos išgėriau, 3 val. ryto atsiguliau, į darbą pasivėlinau, bet išsprendžiau... Siunčiu 99 žodžius — šimto neišspaudžiau"...

Nedidelis dalyvių skaičius — mažos ir premijos. Na, dažnai juk ir pūliai tik šilingus moka.

I premija (5 šil.) teko p. Gumauskui iš Švedijos, suradusiam 192 žodžius; II — (3 šil.) — p. Tenisonui (173) iš Belgijos; III (2š.)—p. Kajučiui (161) iš Vokietijos ir IV (1š.)—p. Šablevičiui (111) iš Mancheste rio. Vidutiniški sprendimai p. Pažeros, p. Lugo ir p. Norvaišo (visi iš Anglijos).

P. Gumausko sprendimas, laimėjęs I vietą (atsiuntė 230 žodžių, iš kurių Nidos spaustuvės ekspertai tinkamais pripažino 192): TARPTAUTINIS = ai, ainis, aisti, aistra, aitrus, anas, antai, antis, antausi, aras, ar, aria, arti, arpas, artistui, aparti, apatinis, apauti, apausti, apstu, aptarti, atausti, atpiauti, atprasti, atrasti, atsiirt, atsipiaut, asta, au, aunasi, ausiai, austi, austrai, autai, autis, ir, irsta, irtis, na, naras, nariai, narsiai, niauri, nitas, nu, nuirsta, nusiirt, nuristi, nutarti, nutirpsta, paausti, pairs, pana, pantis, parausti, para, parus, paristi, partinis, pasiunta, pasta, patas, patinas, patinsta, patarti, patirsiu, piauti, pinti, pintis, pirtis, Pranas, prastai, pratinasi, pratina, prausti, priausti, prusti, puri, Punia, pusnia, pusti, puta, putinas, putra, rainas, raitas, raistai, rasa, rata, ratas, raupai, raupsai, rausia, rausta, rauti, rasti, risti, rita, runa, rupiai, rusa, rusai, rusinti, saitai, santari, sarti, sau, siauti, siaura, siaurint, Sintautai, sirpti, sirupai, struti, siunta, siunti, spiauti, spiria, spira, sparnai, spiritu, srauni, sriautai, starta, stinta, stipti, stipru, stirta, supa, suraitai, suritai, sutana, sutapti, sutirpti, sutarta, sutra, sutrina, sutrinti, tai, tas, tatai, taip, tara, taria, tariniu, tapti, tarp, tarpinis, tarpas, tarpsta, tarnas, tarnauti, tarsi, taupi, tauras, tauri, tauta, tautinis, tu, tupi, tupia, tuntas, turi, turtas, tursina, tinsta, tipas, tirti, tirpsta, tirpina, titanas, Titas, tranas, tris, trinti, trupa, trupina, trapi, ui, usnia, artinasi, pati, pats, siutina, nasturta.

MAIL ORDER & PARCEL SERVICE

TAURAS

(A. Briedis)

88, GOLDSMITH AVE., LONDON, W.3.

Tel. ACO 9471

Jei pasiųsti ką nors reik, tučtuojau pas Taurą eik!

Nes tik čia gausi kiekvieno jūsų sumokamo peno vertą prekę.

Turite progos per atostogas atsilankyti Londone? Tauras kviečia jus kiekvieną, kas domisi tuo, asmeniškai atsilankyti ir pačiam pamatyti siūlomąsias prekes ir jų kokybę ir galutinai įsitikinti Tauro siūlymų taurumu. Kas negalima kitoms siuntinių tarnyboms, tas galima Taurui. **Net ir patys pirkdami nepasiųsite pigiau.**

VAISTAI PIGESNI TIESIOG IŠ VAISTINĖS

Jums visada bus priimtina mūsų patarnavimas ir kainos. Visi mūsų klijentai žino tai, o kas naujai pabando, tai vieną siuntinį išsiuntęs įsitikina. **Jūs taip pat galite siųsti ne tik vaistus, bet ir kitokias prekes, savo pačių supirktas ar per mus užsakytas.** Taigi jei jums iškyla reikalas padėti saviesiems Lietuvoje, prašom leisti mums atlikti tą darbą.

Adresas:

Acton Pharmacy

(EXPORT) LTD.

24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3.

ENGLAND

Tel. ACOrn 0712

Informacija ir patarimai lietuvių kalba teikiama nemokamai.

Europos Lietuvių Kronika

NEGAVUSIEMS PRAĖJUSIO „EUROPOS LIETUVIO“ NUMERIO

Praėjusią savaitę, sugedus adresografui, liko neatspausta keletas mūsų skaitytojų adresų. „Europos Lietuvio“ administracija, atsiprašydama visų negavusiųjų laikraščio, prašo pranešti savo pavardes, kad būtų galima pasiųsti tą numerį.

ATOSTOGOS

Sekantis „Europos Lietuvio“ numeris bus paskutinis prieš vasaros atostogas.

MŪSŲ RĖMĖJŲ GRŪDAI IR GRŪDELIAI

Jurgis Tamulaitis, sumokėdamas „Europos Lietuvio“ prenumeratą už 1961 metus ir už gautąsias knygas, pridėjo dar 1 sv. 11 šil. ir 6 penus dovanų už kalendorių, už kurį jis buvo jau sumokėjęs!

K. Zdramys dvigubai atsilygino už „Rinktinės“ Nr. 5.

Priedo už kalendorių pridėjo ir K. Savonis.

M. Tulytė ir S. Avižienius už kalendorių atsiuntė po 10 šil.

P. Ginkus, V. Imbrasas, V. Šmulkštys ir J. Strumskis taip pat yra atitinkamomis sumomis parėmę mūsiškius leidinius.

Įdomu, kad su parama atsišaukia ir kai kurie tautiečiai iš Amerikos. Štai J. Širvinskaitė už abiejų metų kalendorius sumokėjo po 9 šil. 8 penus.

Ačiū jiems visiems!

ATSIŠAUKIMAS

Su šiuo „Europos Lietuvio“ nr. yra siunčiamas Londono Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios Rektoriaus kun. A. Kazlausko atsišaukimas į tautiečius bažnyčios remontui paremti, kurio vieni patys parapijiečiai neįstengtų padaryti. Patogumo dėlei pridedamas ir adresuotas vokas.

LONDONAS

VYSK. V. BRIZGYS LONDONE

Pereitą savaitę iš Čikagos pakeliui į Romą keletai dienų Londone buvo sustojęs J.E. Vyskupas Vincentas Brizgys.

Ekscelencija aplankė Lietuvos Pasiuntinybę, Lietuvių Namus, Lietuvių Sodybą Headley Parke, o taip pat trumpam buvo nuvykęs ir į Glasgovą, aplankyti Skotijos lietuvių kleboną kun. J. Gutauską.

Pereitą sekmadienį Ekscelencija Londono Liet. bažnyčioje laikė iškilmingą Sumą ir pasakė pamokslą. Čia dalyvavo Lietuvos Pasiuntinybė su Ministeriu B.K. Balučiu ir gausiai susirinkę kolonijos tautiečiai.

Vysk. V. Brizgys išvyko į Romą šį pirmadienį.

NAUJAS KUNIGAS

Liepos 17 d. Londono Lietuvių bažnyčioje bus laikomos Šv. Mišios — kun. Antano Galčiaus primicijos. Po pamaldų (ne vakare, kaip buvo pranešta pr. „E. Liet.“ numery) Parapijos klube, 345a, Victoria Park Road, bus primiciatui pagerbti bendri pietūs.

Norintieji dalyvauti užsirašo pas Šv. Onos Draugijos nares: V. Puidokienę ar M. Vikanienę. Tel. SHO6766. Dalyvavimo mokestis 7 šil. 6 penai.

Šv. Onos Draugija

ŠĮ SKRIDIMĄ AUKOJAME TAU, JAUNOJI LIETUVA!

Dariaus-Girėno žuvimo metinės bus minimos liepos 16 d. Parapijos salėje, 345 a, Victoria Park Road, London, E.9.

Programoje: Stp. Nenorto paskaita. Meninę dalį išpildys Londono mišrus choras ir solistas Černis.

Londono vaikučių šeštadieninė mokykla išpildys tautinius šokius.

Pradžia 8 val. vak.

Savo atsilankymu pagerbkime mūsų tautos didvyrius. **Rengėjai**

ŽALGIRIO MINĖJIMAS

Vienas iš svarbiausių įvykių Lietuvos istorijoje neabejotinai buvo Žalgirio mūšis, kada lietuvių-lenkų kariuomenės mirtinai sumušė Teutonų ordiną 1410 m. liepos 15 dieną.

Šiais metais sueina 550 metų nuo Žalgirio mūšio. Tos sukakties minėjimą ruošia Adomo Mickevičiaus vardo lietuvių-lenkų draugija Londone. Minėjimas įvyks penktadienį, liepos 15 d., 7.30 val. vak., Polish Hearth salėje, 55, Princess Gate, S.W.7 (ne toli Albert Hall).

Programoje paskaita apie Žalgirio mūšį anglų kalba ir koncertas: lietuvių ir lenkų tautiniai šokiai ir dainos. Solo dainuos Covent Garden Operos solistas M. Nowakowski. Lietuvių tautinius šokius atliks Londono šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Bilietų kainos: 5, 4 ir 3 šil. Rezervuoti tel.: KEN 2741.

VASAROS STOVYKLA

Stovykla artėja. Jos pasisekimas priklauso nuo to, kaip kiekvienas dalyvis bus jai pasiruošęs. Čia sužymėsiu, kas būtina turėti stovykloje.

Ant savęs: apatiniai marškiniai ir kelnaitės, viršutiniai marškiniai ir kelnaitės, kojinės, batai ir švarkas.

Kišenėse: nosinaitė, peiliukas, pieštukas, virvelė, siūlo su adata, kišeninė vaistinėlė, šukos ir piniginė.

Kuprinėje: pižama, apatinių ir viršutinių rūbų pakaita, maudymosi kelnaitės, dvi poros kojinių, sportiniai bateliai, prausimosi maišelis su muilu, dantų šepetėliu ir pasta, rankšluostis, puodukas, gili lėkštė, šaukštas, peilis, šakutė, pašluostė indams šluostyti, elektros lemputė, maišas miegoti, dvi anklodės, brezentas, megztukas, šepečiai rūbams ir batams, guminiai batai, dvi nosinės ir dėl visa kitka — lietpaltis.

Važiuojant stovyklon jaunesnio amžiaus jaunuoliams patartina turėti savo namų ir stovyklos adresus.

Rengiantis stovyklon iš anksto reikia pasiruošti laužų programoms. Kiekvienas stovyklautojas privalo mokėti bent tris pasirodymus, bent tris eilėraščius ir daug lietuviškų dainų, nes nuo to priklauso mūsų laužų pasisekimas.

Kiekvienas stovyklautojas turi būti drausmingas ir punktualus. Mūsų stovyklos nėra ilgos, dėl to tvarkingas dienotvarkių vykdymas palengvina ne tik viršininkų darbą, bet tuo pačiu duoda daugiau naudos ir patiems stovyklautojams.

Stovykla bus padalyta į tris pastovykles:

1. Mergaičių skaučių, viršininkė ps. D. Fidlerienė, 2. Berniukų, viršininkas skil. R. Kalibatas. 3. Skautų, viršininkas s.v. skilt. V. Garbonkus. Ūkio vedėjas, ps. B. Zinkus.

Stovyklos uždarymas įvyks š.m. rugpiūčio 7 d., 2 val. p.p. Ta proga kviečiu visus tėvus, rėmėjus ir Anglijos lietuvių visuomenę dalyvauti stovyklos uždarymo iškilmėse ir laužo metu, kuris bus uždegtas su mintimi perduoti visų stovyklautojų padėką už suteiktąsias aukas ir paramą stovykloms, kasmet taip gausiai mūsų visuomenės remiamoms.

Iki pasimatymo stovykloje

ps. J. Alkis
Rajono Vadeiva

DĖMESIO! L. ENCIKLOPEDIJOS PRENUMERATORIAI

Prašomi be atskiro raginimo atsiskaityti už 19 ir 20 tomus. Neatsiskaičiusiems nebus siunčiamas sekantis tomas. Neatsiskaitę ir neatsaką į laiškus bus paskelbti laikrašty, nes nežinia, ar bėra gyvųjų tarpe. Laiku neatsiskaitę trukdo tolimesniųjų tomų leidimą. Kiekvienas atskiras raginimas kainuoja pinigo, todėl visi prašomi knygą gavę atsiskaityti.

Naujai gauta:

V. Alantas — Tarp dviejų gyvenimų — 33 šil.

Pėteraičio Liet. Anglų kalbų žodynas — 50 šil.

Baravyko Anglų - Liet. kalbų žodynas, apie 30.000 žodžių bei posakių — 43 šil.

K. Emmerich — Kristaus Kančia — 22 š.

Dr. Prunskis —Meilė ir laimė—14 š. 8 p.

Kovos metai dėl savosios spaudos — redagavo: Bagdonavičius, Jonikas ir Balčiūnas — 36 šil. 8 penai.

V. Pikturna—Amžinoji auka—14 š. 8 p.

K. Žukas —Žvilgsnis į praeitį—36 š. 8 p.

Naujokaitis — Šviesos mergaitė — lyrinė poema, 14 šil. 8 penai.

S. Cerienė — Dainos Lietuvai —(gaidos) solo balsui ir fortepionui — 5 šil.

Kalėdų giesmės — (gaidos) — 5 šil.

Vaičiulaitis — Pasakojimai — 28 šil.

Jankus— Namas geroj gatvėj — 28 šil.

Vaičiulaitis — Auksinė kurpelė — 30 š.

Sillanpee — Silvija — 28 šil.

Popiežiaus Leono XIII „Enciklika“ (apie masonus) — 3 šil. 6 penai.

Rašyti: „Dainora“, 49, Thornton Ave., London, W.4.

NAMINIS VYNAS 5 PENAI UŽ PAINTĄ

Tai yra įspūdinga. Pats pigiausias gėrimas pusę tiek tekainuoja kaip limonadas. Stipru, skanu, natūralu ir paprasta pasigaminti. Net ir paauglys vaikas 100% sėkmingai gali padaryti, prisilaikydamas mūsų nurodymų. Dabar kaip tik laikas daryti — rūgimui labai svarbu šilima. Reikalinga priemonių už apie 10 šil ir poros valandų laiko.

Mūsų naujasis receptas, išsamūs nurodymai ir įrengimų paveikslas 3/6 šil.

Jeigu tai, ką mes skelbiame, pasirodytų netiesa, šimteriopai grąžinsime pinigus.

Siųskite mums pinigus, savo adresą ir voką su pašto ženklu, o mes ne vėliau kaip per 2 savaites pasiųsime jums išsamius nurodymus.

A. Aavik & Co,
20, Highfield Lane, Keighley/Yorks.

DBLS CENTRO ŽINIOS

Jau trys savaitės, kaip Centro žinios yra nutrūkusios. Tai įvyko ne todėl, kad gyvenimas Centre būtų sustojęs, bet dėl visai paprastos priežasties — atostogų laikotarpio. DBLS pirmininko ir sekretoriaus atostogos šiais metais sutapo taip, kad net tris savaites žinių negalima buvo paruošti spaudai. Su šiuo E.L. numeriu Centro žinios vėl pradės normaliai pasirodyti. Todėl šį kartą tenka paminėti įvykius, kurie jau prieš ilgoką laiką yra įvykę.

* * *

Pirmiausiai tenka paminėti naujos Mansfieldo skyriaus valdybos patvirtinimą, kurią sudaro: pirmininkas P. Karalius, sekretorius P. Beinoras, iždininkas P. Dubosas.

* * *

Svarbiausias šiuo momentu reikalas yra aukų vajaus Jaunimo Stovyklai užbaigimas. Vajus turi būti baigtas šią savaitę ir aukų lapai nedelsiant grąžinti Centran, nes paruošiamieji darbai stovyklai jau prasidėjo. Kaip žinoma, stovykla prasidės liepos 30 d. ir tęsis ligi rugpiūčio 8 d. Taigi laiko liko nedaug.

* * *

D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės Taryba šiais metais yra pavedusi DBLS Valdybai eiti ir D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos pareigas. Toks pareigų centralizavimas turėtų sudaryti geresnes sąlygas tampresniam bendradarbiavimui tarp visų lietuvių organizacijų. DBLS Valdyba kviečia visus DBLS skyrius glaudžiai bendradarbiauti su jų apylinkėse esančiomis organizacijomis, siekiant našesnės ir glaudesnės veiklos. Bendruomenės reikalais Centre rūpinsis du DBLS Valdybos nariai.

* * *

DBLS organizacinis gyvenimas nestovi vietoje. DBLS Iždas nuolatos yra verčiamas daryti mažesnes ar didesnes išlaidas. Tuo tarpu nario mokestis už 1960 metus plaukia labai silpnai, nors prieš porą mėnesių skyrių valdybos ir buvo kviečiamos atkreipti rimtą dėmesį į šį reikalą. DBLS nariai ir skyrių valdybos prašomos susirūpinti nario mokesčio rinkimu ir atsiskaitymu su Centru, nelaukiant metų pabaigos.

* * *

Ilgalaikės paskolos Lietuvių Namams gavimo reikalas dar vis nėra paaiškėjęs. Pasiteiravimai yra padaryti, bet kol kas gautas tik vienas pasiūlymas, kuris yra gan brangus — 12 metų paskolos 13.500 sv. metiniai atmokėjimai siektų 2.200. Laukiama kitų pasiūlymų.

* * *

Šiais finansiniais metais Lietuvių Namų Bendrovės įsiskolinimas privatiems asmenims yra smarkiai sumažėjęs. Toks reiškinys nėra naudingas tokiu metu, kada bendrovė turėtų mobilizuoti visus savo išteklius būsimoms didelėms išlaidoms padengti, ryšium su ilgalaikės paskolos gavimu. Todėl Bendrovės Valdyba nori užtraukti naujų paskolų, vietoj tų, kurias bendrovė turėjo atmokėti, ir kviečia tautiečius, galinčius Bendrovei suteikti paskolas ilgesniam laikui, rašyti Bendrovės vadovybei. Bendrovė sutiktų mokėti 6 proc. palūkanų. Norima užtraukti paskolų apie 1000 svarų.

MANCHESTERIS

DARIAUS IR GIRĖNO IR ŽALGIRIO KAUTYNĖS

L. V. S. „Ramovė“ Manchesterio skyrius šeštadienį, liepos 16 d., 5 val. vak., Manchesteryje, Cheetham Hill Town patalpose, rengia Dariaus — Girėno ir Žalgirio kautynių minėjimus.

Programoje: R. Spalio, paskaita Bradfordo skautų tautiniai šokiai, dainos ir deklomacijos.

Po programos šokiai, grojant lietuviškai kapelai. Veiks savas lietuviškas baras.

Iš Cannon St. autobusai: 59,4,35,60 Nr. Nr. už 2 penus.

Visus lietuvius iš toli ir iš arti prašome atvykti. **Skyriaus Valdyba**

SVEIKINIMAS KUN. J. GUTAUSKUI

Manchesterio lietuvių parapijos susirinkimas liepos 3 d. nutarė pasveikinti Skotijos lietuvių dvasios vadovą kun. J. Gutauską jo 40 metų kunigavimo sukakties proga, linkėdami ir toliau nenuilstamai dirbti krikščionybės ir mūsų mielos Tėvynės gerui.

BRADFORDAS

IR VĖL IŠLEISTUVĖS

Gyvenant svetimuos kraštuos, išleistuvių esmėje slypi dvi priešybės: tragedija ir viltis. Tragedija ta prasme, kad išvykstantieji nuskurdina savo buvusią koloniją; o viltis, kad čia gimęs ir bepradedąs įaugti į šį kraštą lietuviškasis jaunimas, jau vien fizinės kelionės paveiktas, ne kartą klaus save: kas jis, kodėl jo tėvai, pusvelčiui išsimėtę savo sunkiai uždirbtus daiktus, leidžiasi tolimon kelionėn, kad vėl pradėtų kurtis iš naujo? O kai nusėdus naujoj vietoj jie pamatys, kad jų tėvai ir čia jaučiasi tik pakeleiviai, tada jaunieji ims dar labiau domėtis savo tikrąja Tėvyne ir ją pamilę subręs sąmoningais lietuviais.

Kasmet iš Bradfordo išvykstą po kelias lietuviškas šeimas į užjūrius, tik anksčiau, kol kolonijoje gyveno daugiau saviškių, tas nubyrėjimas neatrodydavo toks ryškus. O šiais metais Bradfordas netenka daugiau nei 30 lietuvių. Tai jau didelė spraga, ypač mūsų tautinio-kultūrinio darbo bare. Tą spragą turės užpildyti nauji žmonės, kurie pirmoj eilėj bus reikalingi mūsų visų pagalbos. Čia turėtume visi likusieji dar kartą gerai įsisąmoninti, kad, padėdami vadovaujantiems, jungdamiesi į bendrą tautinį-kultūrinį darbą, ne malonę kitiems darome, o tik pateisiname savo pasitraukimą iš Tėvynės ir atliekame politiniam emigrantui skirtąją misiją: skelbti laisvajam pasauliui apie Lietuvai padarytąją skriaudą.

Bradfordiečiai jau ne kartą įrodė, kad ir po didelių nubyrėjimų jie sugeba išlikti organizuoti ir darbo neapleidžia. Taip jie pasielgs ir šį kartą.

Kadangi šią vasarą vienas po kito išvyksta didesnis skaičius, Bradfordo visuomenė surengė jiems bendrą atsisveikinimo pobūvį, kuris įvyko birželio 25 d. „Vyties“ Klube.

Salė pilnutėlė žmonių. Prie gražiai paruoštų stalų susėda išvykstantieji: Juškos, Kaukėnai, Liktoriai, Gaila. Atsisveikinime nebegalėjo dalyvauti Vytėnai ir Bytautienė, ką tik išvykę į JAV. Taipgi dėl nežinomų priežasčių nedalyvavo Bružinskai ir Matukaitis. Iš visuomenės atstovų dalyvauja DBLS Bradfordo sk. p-kas Šukys, „Vyties“ klubo p-kas Zdanavičius, Šešt. mokyklos vedėjas Ignaitis, mokyklos tėvų komiteto pirmininkas Elivikis ir kt.

Organizacinio komiteto vardu atsisveikinimo pobūvį pradeda „Vyties“ Klubo kultūrinių reik. vadovas A. Balsys. Pasveikinęs susirinkusius ir apgailestavęs, kad dalis išvykstančiųjų nebegalėjo jiems skirtose vaišėse dalyvauti, Balsys pareiškė: „Susirinkome nuosavuose namuose prie savo paruoštų stalų, tad ir jauskimės kaip vienos šeimos vaikai, sesers ar brolio išleistuvėse“.

Tolesnei pobūvio eigai tvarkyti stalo šeimininku pakviestas Medelis.

Užverda pašnekesiai, kalbos, juokas ir dainos. Pirmas atsisveikinimo žodį taria DBLS skyr. pirm. Šukys. Iškeldamas organizuoto lietuvio reikšmę tremties gyvenime, Šukys labai vaizdžiai palygino neorganizuotą lietuvį su kemsynuose gulinčiu akmenį, kuris, jei nepanaudotas, apauga samanomis ir virsta paprasčiausiu kupstu; taip ir lietuvis, kuris kalba, kad jis ir pavieniui gyvenadamas nenutautėsiąs ir kad organizacija jam nieko negalinti duoti, ilgainiui apsamanoja ir dingsta minioje, dingsta be vardo, kad lietuviu buvęs.

Klubo p-kas Zdanavičius išreiškė padėką išvykstantiems už nuoširdų bendradarbiavimą įsigyjant ir išlaikant nuosavą pastogę ir joje įsikūrusį klubą.

Gražų atsisveikinimo žodį tarė mok. tėvų komiteto p-kas Elvikis. Iškeldamas Liktoriaus ir Juškos darbus mokyklai ir bendruomenei, Elvikis statė juos pavyzdžiu visiems, kaip, net ir gausias šeimas auginant, jei tik širdyje dega Tėvynės meilės ugnelė, galima rasti laiko kultūriniams ir bendruomeniniams reikalams.

Mokyklos ved. Ignaitis atkreipė dalyvių dėmesį į lietuvių kalbos reikšmę jaunimo auklėjime.

Klubo vicepirm. Gudas buv. Gt. Hortono skyriaus vardu pasidžiaugė išvykstančiųjų lietuviška veikla ir palinkėjo gero įsikūrimo ir veiklos kituose kraštuose.

Balsys keliais žodžiais palietė visas šiam pobūvy numatytas išvykstančiųjų šeimas, kreipdamas ypatingą dėmesį į asmeninį žmogaus progresą: kaip aktyvus žmogus kasdien pasisavina iš gyvenimo po truputį tai, kas yra gera, ir taip pažangėdamas darosi vis naudingesnis sau ir bendruomenei.

Išvykstančiųjų vardu į linkėjimus atsakė Juška ir Liktorius.

Stalus paruošė Žalienė, Vaicekauskienė ir Žalys, talkininkaujant Balsienei, Ignaitienei ir Petravičienei.

Vaikams buvo skirtas atskiras kambarys taip pat su paruoštais stalais.

Pobūvį labai gražiai pravedė stalo šeimininkas Medelis.

Dalyvis

VOKIETIJA

ATEIKITE Į PAGALBĄ SAVO AUKA!

Lietuvių Katalikų Sielovada Vokietijoje, matydama diena iš dienos progresuojantį lietuviškojo jaunimo nutautėjimą, ryžtasi ir šiais metais tą nelemtą vyksmą mėginti apstabdyti per vaikų ir jaunimo vasaros stovyklą. Jau daugiau kaip prieš pusmetį buvo susitarta su PLB Vokietijos Krašto Valdyba, kurios pirmaeilis tikslas yra lietuviškumo išlaikymas ir ugdymas, tą stovyklą organizuoti bendromis jėgomis. Kr. Valdyba tikėjosi tam tikslui gauti lėšų. Tačiau, deja, visai neseniai paaiškėjo, kad lauktosios subsidijos nebus galima gauti, ir to išvadoje Kr. Valdyba nutarė pradėtojo darbo atsisakyti. Sielovada, pasitikėdama lietuviškosios pasaulio visuomenės lietuviškuoju sąmoningumu ir vokiečių bei tarptautinių organizacijų dosnumu Pasaulinių Pabėgėlių Metų proga, vis dėlto ryžtasi organizuoti vasaros stovyklą bent katalikiškajam lietuvių jaunimui. Ligi šiol jau yra susiregistravę daugiau kaip 130 vaikų ir jaunuolių nuo 10 ligi 18 metų amžiaus, kurių didžioji dalis beveik visą laiką praleidžia nelietuviškoje aplinkumoje. Jie susirinks į Vasario 16 gimnazijos patalpas keturioms savaitėms, klausytis lietuviškų paskaitų, mokysis lietuviškų dainų, susipažins su lietuviškais papročiais ir turės progos pajusti, kad būti lietuviu nėra pažemintas, o garbė. Apie 50 jų dalyvaus taip pat tarptautiniame eucharistiniame kongrese Miunchene ir tuo būdu prisidės prie lietuvių reprezentavimo šiame pasauliniame katalikų susitikime eucharistinei puotai švęsti. Visa tai reikalauja didžiulių lėšų. Išlaidos dar padidėja, kadangi už pasinaudojimą gimnazijos patalpomis Kr. Valdyba, šalia faktinų išlaidų, dar reikalauja sumokėti gimnazijai į dieną už kiekvieną dalyvį po pusę markės, kas iš viso sudaro apie 20.000 markių, arba apie 5.000 dol.

Todėl aš apeliuoju į viso pasaulio lietuvių lietuviškąją sąžinę ir gerąširdišką dosnumą: **ateikite į pagalbą savo auka!** Kiekvienas skatikas bus didelis pasitarnavimas mūsų jaunimo lietuviškai ir religinei dvasiai ugdyti.

Aukas prašau siųsti mano adresu: Tėv. Alfonsas Bernatonis (16) Dieburg, Minnefeld 34, W. Germany.

Kaip visuomet, taip ir dabar lieku giliai įsitikinęs, kad mano prašymas bus išgirstas,

Jūsų

Tėv. Alfonsas Bernatonis,

Sielovados Direktorius

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, SIBIRĄ IR KITUS KRAŠTUS

Sąžiningiausias, patikimas ir garantuotas patarnavimas, aukščiausios rūšies prekės už žemiausią kainą.

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2. ENGLAND.
Tel. SHO 8734.

Seniausia Anglijoje lietuviška bendrovė.
MEDŽIAGOS, AVALYNĖ, VAISTAI, MAISTAS.
Akordeonai, siuvamosios mašinos, rašomosios mašinėlės, motociklams ir dviračiams dalys, įvairios lempos, sporto įrankiai ir visa kita.
Geriausios atsiskaitymo sąlygos.
Kiekvienam siuntiniui asmeniška priežiūra!
NAUJI 1960 m. kainoraščiai ir įvairios informacijos pareikalavus teikiama visiems nemokamai.
Pasiunčiame ir pačių klientų supirktąsias prekes.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

PAIEŠKOJIMAI

ŽUKAUSKAS Aleksandras, sūnus Vlado ir Teklės Strumilaitės Žukauskų, gimęs 1911 m. rugpiūčio ar rugsėjo 18 d. Trapėnuose, prie Raseinių, ir JURKSCHAT Augustė Erika, gimusi 1916 m. gegužės 3 d., patys ar žinantieji apie juos prašom rašyti „Europos Lietuvio“ Administracijai.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470
Redakcijos ir Administracijos adresas:
1, Ladbroke Gardens, London, W.11.
Tel. PARk 2470.
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.
Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.